

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA
 A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre 16 k.
 Negyedévre 4 "
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre 20 kor.
 Negyedévre 5 "
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre 24 kor.
 Negyedévre 6 "
 Egyes szám ára 8 fillér

*Politikai
 napilap*

Megjelenik minden nap, a hétvége
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 9.

A szerkesztőség kéziratok vissza-
 adására vagy megőrzésére nem
 vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
 hivatalhoz intézendők.

XIX. évfolyam 64. szám.

Nagy-Várad.

Kedd, 1913. március 18.

Tengerészeti szállítások.

(K. Ö.) A haditengerészeti parancsnokság külföldi megrendeléseivel általános visszatetszést keltek és élénken foglalkoztatják még azokat a köröket is, melyek máskor szólnélkül szokták a magyar ipart ért sérelmek fölött elsiklani.

A tényállás a következő. A haditengerészeti parancsnokság a delegáció által rendelkezésére bocsátott összegekből egy 40.000 tonna teherbírásu uszódokkot és egy tenger alatt járó hajót a hamburgi Blohm és Voss cégnél, tehát külföldön rendelt meg. A haditengerészeti vezetőség ezt azzal indokolta, hogy a belföldi ajánlatok átlag 50 százalékkal drágábbak, mint a külföldiek és hogy nem tűrheti azt, hogy a vaskartell tetszése szerint árakat diktáljon neki.

A tárgyalások között felmerülő mozzanatokat mellőzve, megállapítjuk, hogy a belföldi ajánlat pusztán 6 százalékkal volt a külföldinél drágább, a mi 664.000 korona különbséget tett volna ki és a haditengerészeti parancsnokság mégis erre a csekélynek mondható különbségre a külföldön tesz megrendelést és megfosztja az ország közgazdaságát 23 millió korona megrendeléstől és ebből 12—13 millió munkabértől.

A haditengerészeti parancsnoksága ezzel a megrendeléssel nemcsak általános gazdasági érdekek ellen vétett, hanem megsértett oly speciális magyar érdeket is, melyet utólagosan alig tehet jóvá. Ugyanis ha arról van szó, hogy tenger alatt járó hajókat építsünk, úgy kizárólagosan a fiumei torpedógyár, a

Whitehead-cég jöhet figyelembe. Ha tehát ezt a magyar céget nem bízzák meg a tenger alatt járó hajók megépítésével, ez oly szintben tünteti fel a fiumei torpedógyárat, mintha ennek a munkának a kivitelére nem is lenne alkalmas és az a magyar cég, mely az orosz—japán háborúban a japán tengerészeti biztositotta a győzelmet, a külföld előtt egyszerűen diszkreditálva van.

A haditengerészeti parancsnokság azzal védekezik, hogy a külföldi megrendelés arra jó, hogy a vaskartell erejét megtörje. A vaskartell, mely az ipar leglényegesebb anyagát jogosulatlanul megdrágítja, nekünk is ellenszenves alakulás, mindazonáltal a külföldi tengerészeti megrendeléseknek semmi köze a vaskartellhez. Ugyanis a belföldi cégek, ha a vaskartellel megalkudni nem tudtak volna, egyszerűen a külföldön rendelték volna meg az uszódokkhoz és tenger alatt járó hajóhoz szükséges vasat, mely ebben az esetben, a tengerészeti céljairól lévén szó, vámmentes. A vaskartell tehát a haditengerészeti parancsnokság részéről csak kifogás.

Azt sem lehet mondani, hogy a tengerészeti vezetőség a gondos kereskedő eljárását követte. Mert igaz ugyan, hogy 600 ezer korona 600.000 korona, de bizonyos az is, hogy a delegáció nem vonta volna felelősségre a tengerészeti minisztert azért, mert a 600 ezer korona differencia dacára a honi iparnak juttatta a megrendelést. A munka és bérvizonyok mindenképpen indokolják a 6 százalékos többletet.

És mi ismét elmélkedhetünk a honi ipar fejlesztéséről, mely ipartól a hadvezetőség milliókat von el

akkor, mikor mi a hadsereg fejlesztésére elviselhetetlen terheket vállalunk magunkra, mely óriási költsékezést a legjobb esetben is csak akkor lehetne indokolni, ha a hadsereg fordított milliók az ország közgazdaságát táplálnák. De vérünket kiontjuk a harctéren, pénzünket pedig kiviszik az ország határán túl és mi azután erősödjünk és fejlődjünk.

Elmélkedhetünk a munkanélküliségről is. A háborús veszedelem és ennek nyomán járó pénztelenség teljes pangásra kárhoztatta a vállalkozást. A munkanélküliség ijesztő mérvet ölt. A munkanélküliek segélyezése és inség munkák a bajon alig segítenek. És a hadvezetőség a külföldre viszi ki a pénzünket. És talán jól is teszi, mert azzal a nemzettel és azzal a törvényhozással, melyben nincs önérték, nem is kell számolni. Ugyan kit is tudnánk mi felelősségre vonni.

Felszólalásunk azonban nem akar post festa lenni. Igenis ébren kell tartani a kérdést és a kereskedelmi kormányoknak felelősségre kell vonni azt a hadügyminisztert, aki érti a módját, miképpen kell a nemzetet megsarcolni, de azt már nem érti, hogy a külföldi megrendelések az ország gazdasági csődjét készítik elő.

Karg báró kitüntetése. Babenbergi báró Karg János altábornagy, a 35. sz. gyaloghadosztály parancsnokának a király a Lipót-rend lovagkeresztjét adományozta. A kitüntetett altábornagy néhány évvel ezelőtt a 37-edik gyalogezred parancsnoka volt Nagyváradon s szeretetreméltó modorával éppen úgy megnyerte a polgári köröket, mint a hogy tehetsége gyönyörű katonai pá-

AUTOMOBIL pneumatikok
AUTOMOBIL felszerelési tárgyak
AUTOMOBIL felszerelési ujdonságok
AUTOMOBIL alkatrészek
AUTOMOBIL üzemanyagok

a legjobb kivitelben állandóan raktáron vannak a
Magyar Királyi Államvasutak Gépgyára
 vezérigazgatójának fiókjánál Nagyváradon,
 Nagypiac-tér 1. sz. **Telefon 858.**

lyát juttatott osztályrészül. Kitüntetése híre Nagyváradon is őszinte örömet okozott ismerősei körében.

A balkáni háború.

Uj kéketárgyalás.

Bécs, márc. 17.

A Politische Korrespondenz diplomáciai körökből arról értesül; hogy a hatalmak **uj béketárgyalási alapról tárgyalnak.** Ugy a török, mint a balkán szövetséges kormányokat hivatalosan értesítették, hogy a hatalmak a béke megkötése érdekében új pozíciót fognak tenni. A hatalmaknak egymás között való tárgyalása már olyan stádiumban van, hogy ennek alapján a hatalmak remélik, hogy tervezetük alkalmas lesz a Törökország és a balkáni államok között levő ellentétek áthidalására.

Forradalom készül Törökországban.

Páris, márc. 17.

A Newyork Heraldnak jelentik Konstantinápolyból: Az ifjútörök komité el van készülve a legvégsőre. Ha létrejön a békekötés és Drinápolyt elveszti a török birodalom, akkor a harcstérrel a főváros ellen fog vonulni a sereg és a hadihajók bombázni fogják Stambult.

A Hamidie sülyeszt.

Belgrád, márc. 17.

San Giovanni di Meduából jelentik, hogy ott nagyon aggnak egy szállítóhajó miatt, amelynek sorsáról semmit sem tudnak. A hajó állítólag 400 szerb katonát vitt Szkutariba. Hír szerint ezt a hajót is elsülyesztette a Hamidie.

MULT és JELEN.

Titkári beszámoló a Kath. Kör mult évi működéséről.

Irta dr Imrik Gusztáv.

Tisztelt Közgyűlés!

Midőn Katholikus Körünk 17-ik évéről adunk beszámolót, mindjárt jelentésünk homlokzatán örvendve hozzuk tudomására a m. t. közgyűlésnek, hogy régi vágyunk — mely után már 11 éve sóhajtozunk — ez évben megvalósul. A Katholikus Kör ujjáépül.

A Gondviselés meghallgatta hosszú időn keresztül hangoztatott fohásainkat; s adott egy fennkölt lelkű, apostoli buzgalmu főpapot, aki teljesen átértve Kath. Körünk rendkívül fontos misszióját s a jelenleg rendelkezésre álló helyiségek szűkös, alkalmatlan voltát, fejedelmi bőkezűségével elhatározta, hogy Szent László városának kulturálatát épít a hiterkölesi élet előmozdítására, ahol az örök szent igazságok megértésével kultiváljuk elménket és a krisztusi szent erényekkel nemesítjük szívünket. Elhatározta, hogy hatalmas várat épít Szent László városában, ahol a világosság fégyverzetébe öltözünk az antikrisztus és atheizmus ellen, amely a megtévesztés, hazugság, rágalom, erőszak és a pokol minden elképzelhető fégyverével törekszik megsemmisíteni a hit birodalmát.

Mult évi jelentésünket méltóbban nem is kezdhetjük, minthogy mélyszéges hódolunkat, szívbéli hálánkat és örömrünket kifejezzük a várad i káptalan nagyprépostja dr Belopotoczky Kálmán öngyméltósága előtt, ki fejedelmi alapítványával mintegy varázstücsökre valószínűsíti meg már-már kialvó reményünket; s lehetővé teszi, hogy Katholikus

Bolgár zendülés.

Konstantinápoly, márc. 17.

Ideérkezett magántáviratok szerint a Csorlu mellett álló **bolgár hadseregben zendülés tört ki.** A bolgár katonák követelik hazabocsátásukat, hogy földjeiket megművelhessék.

Választójogi nagygyűlés Budapesten

A szövetkezett ellenzék és a szociálisták a parlamenti szünet alatt is folytatják agitációjukat a kormány és a már megszavazott választójogi törvény ellen.

A főváros ellenzéki polgársága és a szociáldemokrata párt vasárnap délután népgyűlést tartott a fővárosi Vigadó nagytermében, ahol több ezer főre menő közönség jelent meg ebből az alkalomból. A népgyűlés elnökeivé Justh Gyulát, Springer Ferencet, Vázsonyi Vilmost, Friedwalszky Sándort és Garami Ernőt választották meg.

A népgyűlést Justh Gyula nyitotta meg harcias beszéddel. Addig — ugymond — itt béke és nyugalom nem lesz, amíg a törvénytelenül létrehozott jogfosztó törvényt a haladás utjából el nem távolítják s amíg meg nem alkották az általános, egyenlő és titkos szavazati jog alapján az új választási törvényt.

Utána Springer Ferenc emelkedett szólásra, aki beszédében erősen támadta a kormányt és a munkapártot. Szeszler Hugó rendőrtanácsos megakasztotta a harcias fiatal képviselő beszédét és az elnököt kérte, hogy intse a szónokot mérsékletre. Percekig tartott, amíg a közönséget Justh és Vázsonyi le tudták csendesíteni. Springer végül határozati javaslatot nyújtott be az általános, egyenlő és titkos választó jog érdekében.

Körünk s a vele egy táborban működő egyesületek díszes, kényelmes otthonra találjanak s akciójukat a mai igények követelte méretekben minél szélesebb körre terjeszthessék ki.

T. Közgyűlés! Midőn 18-ik évét már elért Katholikus Körünk ujjáépítéséről jelentünk, lelki szemeink előtt felvonulnaak azok az alapítók, akik 1894-ben a katolicizmus akkor legujabb fégyverzetét: a katolikus öntudatot fölébresztő katolikus köröket szervezni s megalkotni kezdték. Ugyanakkor Nagyvárad biboros főpásztora is kiadta a jelszót, hogy a várad i katolikusok tömörüljenek s a szervezés nagy munkáját egy bizottság élén Palotay László kanonokra, a várad iak régi plebánosára bizta.

Ismerjük azokat a nehéz feladatokat, melyekkel a nagyvárad i katolikus kör szervezői küzdöttek, amidőn a hön öhajtott eszmét megtévesztették, a várad i kath. társadalom égető szükségét megvalósították s ennek fölépítésénél s berendezésénél tetemes anyagi áldozataikat meghozták. Méltán tiszteljük és örizzük kath. körünk történetében Schlauch biboros főpásztorunk és Palotay László elnökünknek emlékét, kiket joggal nevezhetünk a nagyvárad i Kath. Kör első alapítóinak.

Az első alapítók már azóta jobb hazában bizonyosan elvették nemes szívük és fáradozásaik jutalmát, míg az itt gondosan elvetett mustármag terebélyes fává fejlődött. A katolikusok első tömörülése jó példát nyújtott városunkban más katolikus egyesüléseknek. A Kath. Legényegylet, a várad i velencei Kath. Kör, a női patronázs, az Urak kongregációja s a rövid idő alatt igazán hatalmas eredményt felmutató Kath. Népszövetség bizonyítják, hogy a közel husz évvel

Springer után Apponyi Albert gróf, majd Zichy Aladár, Buchinger Manó, Vértes Emil fővárosi bizottsági tag, Lányi Mór, Szilassy Károly beszéltek, majd Pető Sándor olvasta fel a beérkezett üdvözlő sürgönyöket s befejezésül Vázsonyi Vilmos beszélt.

Vázsonyi beszéde után a közönség a képviselők vezetése mellett a Petőfi-szoborhoz vonult, ahol Balassa Jenő, a Vigszínház művésze, Petőfinek a Nép nevében című költeményét szavalta el. Ezután Garbay Sándor, majd Déry Zoltán beszélt, végül pedig Buchinger Manó kérte a közönséget, hogy rendben vonuljon haza és ne adjon okot a rendőrségnek a beavatkozásra.

A közönség ezután teljes rendben szétszórt.

Államosítás helyett segély.

27000 korona a rendőrség fejlesztésére.

Az államsegélyek szétosztásánál a belügyminiszter a városok részére a nyolc millióból a belügyminiszter csak négy milliót osztott fel a városok között, azzal az indoklással, hogy a másik négy milliót nem osztja szét, mert azt a vidéki városok rendőrségének államosítására használja fel. Kijelentette azt is a miniszter, hogy mielőbb, lehetőleg még ez évben hat vidéki város rendőrségét államosítja.

Reménykedtünk benne, sőt sokan biztosra vették, hogy a hat város között Nagyvárad is állami rendőrséget kap; egyesek azért tartózkodtak a rendőrség szaporításától, mert abban a hitben voltak, hogy az államosítás már a küszöbön van.

ezelőtt szerény keretek közt megindult kath. társadalmi akció most már áthatotta városunk katolikus társadalmának majdnem minden rétegét, s ezek mozgalmainak befogadására, gyűjtésére, terjesztésére a régi épület helyiségei elégtelenek, tehát alkalmas épületre szükség van, ha csak készakarva nem szándékozunk a szépen fejlődésnek indult mozgalmakat visszaterelni.

Dr Belopotoczky Kálmán öngyméltósága nagyvárad i tartózkodásának második évében már észrevette kath. akcióink legfőbb baját s azonnal hozzáfogott nagyszabásu terveknek megvalósításához.

Hogy pedig az építkezés mielőbbi megkezdését biztosítsa, alapítványul már is tekintélyes összeget tett le a káptalannál, úgy hogy most már egész bizonyossággal nyugtathatjuk meg a t. közgyűlést, hogy a mintegy 800 m² területű két emelet magasságú 400 m² nagyteremmel rendelkező és körülbelül 185.000 korona építési költséget igénylő új egyesületi ház építéséhez már a napokban hozzáfognak.

Méltán üdvözölhetjük tehát öngyméltóságát, mint a nagyvárad i Kath. Kör második megalapítóját.

Kath. Körünk mult évi tevékenységét a következőkben vázoljuk a mélyen tisztelt közgyűlés előtt.

Egyesületünk 1912-ben összesen 24 előadást tartott. Ezek között szerepel közművelődési tanfolyam 6 előadással, 15 vetítő estély s 3 ünnepély.

A közművelődési tanfolyamot a nagybőjt folyamán az országos kath. szövetség megfelelő szakosztályával karöltve rendezték. E tanfolyamnak az volt célja, hogy azokról az eszmékről, irányzatokról, melyek mai modern

Hát a nagyvárad rendőrség államosítását most a miniszter — legalább egy időre — lefújta.

A város ugyanis azon kérelemmel fordul a belügyminiszterhez, hogy a rendőrség szaporítására adjon segínyt az államsegélyből rezervált összegből.

A miniszteriumban bizonyára kapva kaptak ezen a kérelemben, mert azt hitték, hogy Nagyvárad bizonyára kérelemmel lép fel az iránt, hogy a hat város között benne legyen. A kérelemből azonban látták, hogy Nagyvárad kevesebb is kielégíthető és siettek a segély iránti kérelmet teljesíteni. Így egy időre legalább elhallgattatták Nagyvárad városát.

A pénzügyminiszter értesítette Nagyváradot, hogy az 1913. évre megszavazott egymillió koronás rendőrségi államsegélyből 27.000 koronát utalt ki Nagyvárad városának a rendőrség fejlesztésére. Kifejezésre jut a leiratban, hogy elsősorban a rendőrség és az altisztek fizetésjavítására fordítandó, hogy az összletménye a közrendőrnek 5 évi szolgálatig legalább 1100 kor., 5—10 évi szolgálatban évi 1200 kor., 10—15 évi szolgálatban 1300 kor. s ezenfelüli szolgálat esetén évi 1400 kor. legyen. Ezen fizetésrendezésben a rendőrség kötelekébe tartozó, de szolgálai munkákat teljesítők nem részesülnek.

Elrendeli továbbá a miniszter, hogy minden 10.000 lakos után egy detektívet kell alkalmazni, 1400 korona kezdőfizetéssel.

Gondoskodik a miniszter a rendőrség oktatásáról is, amelyre évi 800 kor. kiadást állapít meg.

Arról is gondoskodik a miniszter, hogy 1000 korona évi kiadás vétessék fel „bizal-

mas rendelkezési alapra”, amelyről nem kell elszámolni.

Meghagyja a miniszter, hogy a város a fentiek figyelembe vételével hozzon közgyűlési határozatot s azt terjeszse fel jóváhagyás végett.

A városházán azonnal megkezdték a miniszteri rendelet alapján a számításokat. A rendőrség azt szeretné, hogyha ezen összegből valami jutna a rendőrség felszerelésére is, mert ma úgy áll a dolog, hogy a rendőrség felszerelése nagyon hiányos; egyes rendőrök nem a város, hanem a saját kardjukat hordják, mert a városnak nincsen elég kardja és éppen így vannak a revolverekkel is. Ha szükséges, ócska, rongyos revolvereket szednek elő, amelyekkel járni veszélyes, mert olyankor is elsülnek, mikor nem kell. Mint nem régen.

A Népszövetség márciusi ünnepélye.

A Katolikus Népszövetség taborának egyre tartó erősödését a társadalom minden rétegében a vasárnap lezajlott fényes sikerű ünnepély jellemzi legjobban. Dacára annak, hogy a munkaszünet fel volt függesztve és az emberek legnagyobb részét el voltak dolgozva foglalva, a gimnázium díszterme már háromnegyed öt órakor zsúfolásig meg volt telve közönséggel.

Az emelvényen öt órakor foglalta el helyét dr. Karácsonyi János kanonok, mellette dr. Krüger Aladár igazgató Beniczky Ödön volt országgyűlési képviselő és Török Mihály hírlapíró. A két utóbbi a fővárosból jött le, hogy a nagyvárad katolikus taborban is kivegyék részüket a küzdelemből.

Az ünnepélyt dr. Krüger Aladár nyitotta meg. Beszédében lelkesen emlékezett meg a

népszövetségnek eddigi munkájáról. Különösen kiemelte a népszövetség sajtóakciójának fényes eredményét. Ezután rátért arra a két fő irányelvre, mely a népszövetséget irányítja. Az egyik a vallásosság, melyért már eddig is megmutatta a szövetség, hogy tud eredményesen küzdeni, a másik a hazaszeretet, mely most gyűjtötte össze a szövetség tagjait. Ezt a két eszmét támadják egyszerre ellenségeink, nos hát ezt a kettőt akarjuk és fogjuk mi megvédelmezni minden támadással szemben. Végül bemutatta a közönségnek Török Mihály fővárosi újságíró és Beniczky Ödön, mint a keresztény eszmék két kiváló harcosát.

A két szónok üdvözlése után Vadász Andor szavalta el a Talpra magyart gyújtó hatással.

Török Mihály tartott ezután alkalmi beszédet, melyből adjuk a következő részt:

A hármas jelszó.

És most Március 15-ének emlékünnepe, amikor minden pillanatban elhangzanak a szabadság, egyenlőség és testvériség jelszavai, nem érzi-e minden magyar, milyen nagyot változott ez a világ? Blaszfémia a mai generáció ajkain a hármas jelszó, guny a multak diadala után, melyben annak a hármas jelszónak tartalma, cselekvő energiákat felbresztő ereje volt.

Szabadság! Amiről a költők olyan sokat zengedeztek s maga a legfőbb szabadság, a sajtószabadság hova súlydott a mai világban, mikor egyfelől a sajtóüldözés, a kiadott jelszó, másfelől maga a sajtó él vissza a szabadsággal.

Testvériség? Ebben az országban, ahol dul a testvéri háború, ahol az ősök öröksége martaléka lett az örökség fölött hajba kapott testvéreknak. A mult nagy alkotmányjogi öröksége fölött dúló háboruban, hová röpített el a testvériség gondolata...

Egyenlőség, ebben az országban, ahol megvan a törvényelőtti egyenlőség a törvénykönyv lapjaiban, de nincs benne a szívekben és nincs benne a lelkekben, mert hiszen a napnak minden órája rácsfol erre az egyen-

korunkat irányítják, vagy forrongásban tartják, felvilágosítsák az intelligens közönséget, kellő világításba helyezték korunk nagy kérdéseit és rámutassanak arra, hogy ezek közül a társadalmi, jogi, erkölcsi, filozófiai kérdések közül melyek mozdítják elő az igazi, a keresztény kulturális haladást és melyek élnek ezzel vissza? Ezen közművelődési tanfolyamon mint előadók részt vettek: Dr. Giesswein Sándor (A keresztény nő a modern társadalomban), dr. Vass József (A legfontosabb problémáról), dr. Bernolák Nándor (Világnezetek és a társadalomtudomány), Szeralér Ferenc (A mi munkánk), Szmekta L. Ödön (A modern ember tizparancsolata), dr. Némethy Gyula (Történelmi materializmus), dr. Kovács S. János (Az apák és fiúk a XX. században), dr. Krüger Aladár (A modern ember szabadság-eszméi), dr. Kiss Géza (Jog és erkölcs) és Vucskits Jenő (A művészet lelke és Krisztus filozófiája.) A záró ünnepélyen ugyancsak Vucskits Jenő tartott előadást Liszt Ferencről, a halhatatlan zeneköltőről, kinek emlékét egy szépen sikerült hangversenyvel ünnepeltük.

Szent László napján egyetemi elnökünk, dr. Karácsonyi János tartott előadást Szent Lászlóról, Horvátország meghódítójáról. — Ugyanezen napon körünk részt vett a székesegyházi bucsu ünnepen, este pedig a szokásos toronyzenét rendeztük a városi székház tornyáról.

A magyar katolicizmus felejthetetlen vezére: néhai Zichy Nándor gróf emlékének december 26-án külön ünnepélyen Fetszer Antal fősz. püspök vikárius Oméltósága kiváló kvalitása emlékbeszédet tartott az elhunyt gróf halálozási évfordulóján. E szónoki remekműből nagyon sok érdekes adatot szerezhetünk Zichy Nándor életéből, amire az illusztris előadó közvetlen tapasztalat, s az elhunythoz való személyes ismeretség útján jutott.

A közművelődési tanfolyamon s egyéb ünnepélyeken az előadásokat Vucskits Ottó, Fischer Ervinné, Szalay Stefánia, Etsy Emilia, Zay Margit, Sebessy Irén, Beleznay Anna, Bulyovszky Erzsike, továbbá Beleznay Antal férjika, dr. Popity János, Fischer Ervin, Szalay Aladár, Resch Mihály és Halmos András tették vonzóvá remek zenejatekaikkal, ének szoló és szavalattal.

A január 9-től febr. 20-ig és nov. 5-től dec. 30-ig tartott tizenöt vetítő estén a következő sorozatos előadásokat tartottuk: Tripoliszról (dr. Lestyán Endre), Rembrandtról (dr. Ferdényi Kálmán), Szekszpir műveiről (dr. Kovács S. János), Dunántul vidékeiről (dr. Vucskits Gyula), A Rivieráról (dr. Sztancsics Árpád), A lappok földjéről (Báthory Ferenc), Kelet és nyugat tengerparti városairól (dr. Sztancsics Árpád) Az Oltári szentség diadaláról (dr. Lestyán Endre). A szt. Gotthárd hegység és környékéről (dr. Pataky Arnold) Rómáról és Lurdról (dr. Némethy Gyula), A meteorológiáról (Kovács Kandid), A szentföldről (két előadás, dr. Karácsonyi János), Napoleon orosz hadjáratáról (dr. Kovács S. János) s végül a karácsonyi vakációban dr. Kovács S. János és Vucskits Jenő a gyermekek részére tartottak előadásokat.

Azokról a történelmi jelentőségű napokról, amelyek Bécsben szeptember 9—15. napjain lejátszódtak, nekünk is meg kell emlékeznünk, már csak azért is, mert közel 30-an voltunk fent váradiak, ezek között 17-en a kör tagjai. A ki látta látta ezt a gyönyörű ünnepet, az ujjor e legnagyobb szerű vallási manifesztációját, az nem fogja elfelejteni halála napjáig. Az urnak napja volt ez: az egész katolikus világ közös urnapja.

A jó Isten úgy akarta, hogy a kongresszus egész tartama alatt, kevés kivétellel, szakadt az eső. A körmenet napján a felhőszakadás nem szűnt s éppen az volt a legszébb, hogy a körmenetet a zápor dacára, a tervbe vett fényvel tartották meg. Az oltári szentségnek annyi áldozatos őszinte hódolóját alig fogjuk valaha életünkben látni.

Már azt hittük az előestén, hogy a körmenet elmarad; midőn Fetszer püspök úr Ó felségének estélyéről hazajöve, szállónkban felkeresett minket s hírül adta, hogy felséges királyunk a körmenet megtartását kívánja. A aggastyán uralkodót hasztalan iparkodtak részvételi szándékától eltéríteni. „Nem én vagyok az utolsó Habsburg!” — válaszolta és részt vett az Ur Jézus diadalutján teljes fényvel, a felséges trónörökösével, csaknem valamennyi főherceggel és főhercegnővel, több mint 100000 férfival a körmenetben, kik között kétszáz püspök és 9 bíboros haladt a világ minden tájáról. A zuhogó hideg eső dacára reggel 7 órától délután fél 2-ig száz és százazrek tartottak ki a körmenetben, nem törődve a meghülés veszedelmével s azzal, hogy drága öltözeteikben egy-egy vagyon pusztul el. Az a rossz idő azonban csak növelte a morális sikert, mert annál önzetlenebbé tette az eucharisztikus Krisztus szeretetét rendezett manifesztációkat.

A bécsi világkongresszuson mintegy 20 ezer magyar vett részt; részünkre külön magyar értekezletet is tartottak. A magyarok eme tömeges érdeklődése volt oka annak, hogy az orsz. kath. szövetség az ősi nagygyűlés megtartását elhalasztotta. Ehelyett a Mária-kongregációk tartották meg november 23—25. napjain harmadik országos kongregációi nagygyűlésüket, amelyen kath. körünk nyolc taggal volt képviselve. A kongregációi nagygyűlés ugyan nem tekinthette magát a

lőségre, ha látnunk kell azt a nagy gazdasági egyenlőtlenséget, mely megengedi, hogy a szabadelvűség nevében az erősebb felfaja a gyöngét s elgázolja azt, aki ellenállni merészkedik.

Nem, igen tisztelt közönség, nekünk a mai generációnak nincs jogunk a szabadság, egyenlőség és testvériség jelszavaival tetszelegnünk önmagunk előtt. Romokon állunk, értékvesztett kincsek birtokosai vagyunk s még az a jogunk sincs meg, hogy másokat tegyünk felelőssé saját bűneink következményei miatt.

Ezután rátért a sajtóra, melyben az egész nemzet politikai élete éli le magát. A szabad sajtóban mindenki szabadon közli le gondolatait. Ez a szabadság azonban csak arra való Magyarországon, hogy visszaéljen vele. A mi sajtószabadságunk nem szabadság, hanem sajtó szabadoság. A mai sajtó arra való, hogy annak első hasábjától az utolsó hirdetésig erkölestelenségeknek legyen a melegágya. Mindez pedig azért van, mert ma 20 millió lakosból a 12 milliót számláló katolikusoknak 32 fővárosi lapból két lapjuk van, 86 vidéki lapból 26 és 760 hetilapból 50 a keresztény lapok száma. Rámutat itt a védekezésre, mely föltétlenül kívánatos. Szükség van az összetartásra, szolidaritásra. A szolidaritásnál példának állítja oda a Dreyfuss ügyet, melyben az egész világ zsidósága összefogott.

Majd a gazdasági állapotokra tért át. Statisztikai adatok alapján mutatja ki, hogy az ország földjéből ma 2,116.279 hold zsidó tulajdon, főúri bérlet 1.925.807 hold, egyébi bérlet 789.391. Arány szerint az összes földbirtokból a zsidó tulajdon 4.500.000, bérlet 700.000. Rámutat, hogy ma a gazdasági életet, az ipart, a kereskedelmet kik uralják. Ezzel a gazdasági veszedelemmel szemben egyetlen egy vigasztalást akar adni nekünk a zsidó szabadkőművesség és ez az, hogy ki a papokkal az iskolákból és hogy a vallás magánügy. Magyarázza, hogy mi a magánügy. Majd a keresztény erkölestanra tér át, melynek hirdetői tanítói és őrei a papok.

kath. nagygyűlés helyettesítőjének; annyi azonban bizonyos, hogy ami melegség, bensőséges kath. érzés, munkára vágyó lelkesedés mások a kath. nagygyűléseken megnyilatkozott, mindazt tapasztalhattuk a Mária-kongresszuson. A kongregáció-otthon ünnepélyes felavatása évek hosszú munkájának gyönyörű eredménye, amelyen a püspöki kar számos tagja, a közoktatási miniszter, számos előkelőség s közel 200 magyar Mária-kongregáció küldöttsége vett részt.

Aki látta a Bazilika boltívei alatt a közel 6000 kongreganista közös szent áldozását, aki megfigyelte a vigadóbeli diszgyűlés évről-évre szaporodó sokaságát és lelkesedését, amellet hogy ugyanazon a délután más öt helyen is gyűléseztek, az meggyőződhetett a kongregációknak bensőséggel lüktető vallásos hitéletéről; az meggyőződhetett arról, hogy a Mária kongregációk a vallás ujjá éledés oly komoly zászlóvivői, amelyeket ignorálni nem szabad.

Katholikus körünk évi jelentése nem volna teljes, ha a katolikus népszövetség múlt évi eredményteljes megalakulásáról meg nem emlékeznénk. A katolikus szervezkedés eme fontos tényezőjének zászlaját dr Krüger Aladár s lelkes társai bontották ki a múlt év tavaszán s május 12-én oly fényes eredményre vezették, hogy a főgimnázium disztermében 1087 taggal ünnepélyesen megalakult, helyi igazgatóvá megválasztván dr Krüger Aladárt, ki ernyedetlen buzgalommal fejleszti azóta is a nagyvárosi szervezetet, mely ma 1700 tagot számlál és 50 csoportvezetővel intézi ügyeit. A népszövetség kebelében pedig tagjainak takarékosságát előmozdító hitelszövetkezet alakult eddig 500 taggal és 3000 darab üzletrészeszel. A hitelszövetkezeten kívül életbe lépett a népszövetség jogvédő irodája is, míg a biz-

A szabadkőművesség és az erkölestelen sajtó által megtámadott s talán már megfertőzött lelkekhez nem brutális erővel kell nyulnunk, hanem finom eszközökkel. Mert mint a csákányok súlyos csapásának ellentállanak a márványsziklák, de aprófinom kalapács ütések alatt oly szépen lehet formálni ezt a kemény követ, mint a viaszt, úgy tudunk célt érni ezeknél az embereknél is.

Azután Velyeczk Erzsike szavalt a Szabolcska Mihály Virágvasárnap c. költeményét nagy hatás mellett a közönség élénk éljenzése közt.

Beniczky beszéde.

Majd Beniczky Ödön volt országgyűlési képviselő, a Magyar Kurir szerkesztője mondott ünnepi beszédet.

Régi nagy nemzeti kincseinkből — mondotta — nekünk már ugyszólván csak emlékeink maradtak. És igazán csak az ad reményt egy szebb jövőre, hogy vannak, vagyunk még, akik ünnepelni tudunk. Munkára, együttérzésre van szükség, hogy az elvesztett kincseket visszaszerezzük, hogy megadjuk a márciusi eszméknek az igazi tartalmat. Ezt szolgálja a Népszövetség, amely hivatalosan arra, hogy a magyar közéletben domináló szerepet játszon. A magyar közéletnek az a nagy baja, hogy csak politizálni és veszekedni tudunk és ez a politika elhanyagolja a népet. A liberalizmus legtöbbet ártott a magyar népek. Bővebben fejtegette ezután a Népszövetség igazi hivatását.

A tapsokkal fogadott ünnepi beszéd után a Katolikus Legényegylet dalárdájának az éneke zárta be a fényes sikerű ünnepet.

tosító osztály szervezése a központ közreműködésével most van folyamatban. A tagok számának múlt évi változásáról a következőket jelentettük:

1912-ben összesen 33 tagot töröltünk, ezek között 10-et elköltözés indokából, 6-an elhaltak, 12-t egyszerű kilépés vagy a tagsági díj behajthatatlansága miatt töröltünk, míg 5-én kifejezetten a tagsági díj felemelése miatt léptek ki. E kis statisztikából megállapítható, hogy az elmúlt években a tagsági díj felemelése miatt támadt aggodalmak, a várható tömeges kilépés, egyáltalán nem következtek be.

Új tagul 25 jelentkezőt vettünk fel s alapító tagul Gabrielly Lajos kanonok urat iktattuk be. Jelenleg 307-en vagyunk.

Múlt évben elhunytak Laurán Agoston gör. kath. nagyprépost, ki kath. körünk mozgalmi iránt annak alapítása óta a legmelegebb érdeklődést tanusította; ifj. Rimanóczy Kálmán a korán elhunyt műépítész, kath. körü épületünk tervezője és építője, továbbá Bárdoss Ödön, Jesch László, Stettner István és Nozák Rudolf, kiket boldogítsa az Ur Jézus az ő Országában.

Könyvtárunk elmúlt évi forgalma a következő volt: A könyvtárt 146 egyén használta, akik 271 művet olvastak 316 kötetben. E művek közül 207 darab szépirodalmi volt, 64 tudományos és vegyes. A könyvtár jelenleg 2343 kötettel rendelkezik.

T. Közgyűlés

Katholikus körünk múlt évi működését az igazgató választmány megbízásából a fentebbiekben ismerttettem. Múltóztassék azt méltányosan megbírálna tudomásul venni és kérni a jó Isten kegyelmét, hogy katolikus akcióinkat majdan az új épületben ehhez méltó lelkesedéssel és buzgósággal szolgálhassuk.

Adós — fizess!

A nagyvárosi kereskedők mozgalma.

A pénzválság, mondhatni, a kereskedőket érinti legsúlyosabban. Nemesak az üzletmenet pang, de a hitelezőktől sem tudnak pénzt kapni. Régi jó vevők is csak nehezen fizetnek, a kereskedőknek pedig rémesen közelednek minden hónapban a fizetési határidők.

Ez a nyomasztó helyzet szorította a nagyvárosi kereskedőket, hogy akciót indítsanak érdekeik védelmére.

Leitner Márton kereskedő kezdeményezésére az OMKE nagyvárosi fiókjának titkára, dr György Ernő vette kezébe a dolgot, hogy a kereskedők a kihitelezéseket és a kinlevőségek behajtását szabályozzák.

A nagyvárosi kereskedők vasárnap délután értekezletet tartottak a Kereskedelmi és Iparkamara helyiségében, amelyen azonban csekély számmal vettek részt a kereskedők, valószínűleg a nagyvásár miatt.

Az értekezleten dr Popper Ákos elnökölt.

Dr György Ernő felolvasta az indítványt, amely szerint a nagyvárosi kereskedők a hitelt igénybevevő közönséggel szemben az egyöntetűen megállapított fizetési határidőt kötelezőnek elfogadják. Számláikra, megrendelő jegyeikre rá fogják nyomtatni a megállapított fizetési határidőket, azzal a megjegyzéssel, hogy azok betartása az OMKE nagyvárosi körzetének határozata folytán rájuk nézve kötelező. A kötelezettséget megszegő kereskedőre a választott bíróság pénzbírságot fog kiszabni.

Dr Moskovits József, a Kereskedelmi és Iparkamara elnöke csatlakozott az előterjesztéshez. Szükségesnek tartja, hogy a kereskedők szakszerű egyletekben tömörüljenek, mert így könnyebben megvédhetik érdekeiket minden irányban.

Flegmann Ármán ama meggyőződésért hangoztatta, hogy a mozgalom nem fog eredményre vezetni, a kereskedők nem fognak belemenni a kötelező fizetési határidő megállapításába.

Több hozzászólás után elfogadták az előterjesztést és felkérték dr György Ernő titkárt, szövegezzék meg az egyöntetűen megállapított fizetési határidő megállapítására vonatkozó nyilatkozatot, melyet minden kereskedő aláír s ezzel kötelezi magát a fizetési határidő betartására.

A fizetési határidőt, melynek elteltével a kereskedő köteles a vevőtől tartozása kiegyenlítését követelni, az egyes kereskedelmi szakmák viszonyainak megfelelően fogják megállapítani s e célból a különböző szakmákhoz tartozó kereskedőket külön-külön fogják összehívni értekezletre. A kereskedő a megállapított határidő elteltével föl fogja hívni vevőjét tartozásának 8 napon belül való rendezésére s a 8 nap elteltével a vevő nem rendezné, akkor a kereskedő valamelyik pénzügyintézetre ruházza át a követelését s a pénzügyintézet fogja inkasszálni a tartozást. Ha pedig ebben az esetben sem fizetne az adós, akkor a pör következik.

Föl fogják kérni az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesületet, hogy az egész országban indítson ilyen irányú mozgalmat, a kihitelezés szabályozására. A mozgalmat, a kereskedők szempontjából érthetőnek tartjuk, de azt hisszük, Flegmannak lesz igaza, mert a kereskedő nagyon meggondolja, hogy különben jó vevőjével szemben olyan szigorúan járjon-e el.

Séta a nagyvásárban.

*

Jaj! a nagyvásár! ... Itt van a nagyvásár, a paraszti örömmök karneválja. Por, piszok, napsugár, izzadt emberek, rekedt ordítás, lövöldözés, réztrombiták és éneklő koldusok megveszett kavargása szédíti maga felé a városi népet. Nekünk multság, nekik szegényeknek kenyérkereset.

Az uriféleket, meg a finnyás városi urakat a nagy hacacaré csalogatja. Hej! ne nézd azt a ficsurt, hogy mutogatja a lakcipőjét. Zsebkendővel porol-gatja. A sok paraszt meg csak odébb löki, hogy csak ismét poros legyen.

Olyan trombitálás, kürtölés, tülkölés, sipolás ordítás harsog itt, mint a magyar parlamentben. És még valami különös zene csattog ki a vásári zsvajból. Nagyokat szól. S az ember mély öblös fakalacskát lát diákok, katonák, mesterlegények kezében. Ezzel püfölik a fehér népet.

Ez speciális nagyváradai multság. Más városokban nincs meg. Igaz, hogy mi sem igen dicsek-szünk vele, de talán kár megrontani vele ezt a kaegő jókedvet, minek törjük le szegény kanalosokat, akik egy fia kanalat sem adnának el, ha a rendőrség betiltaná ezt az izgató, de durva és veszélyes játékot.

Olyan amerikai, brutális jellege van és hogy veszélyes, mi sem bizonyítja, jobban mint az, hogy vagy husz leánynak, asszonynak az arcába is repült egy-egy kanál.

A tréfás heccelődésből az uriaszonyok is kivették és kikapták a részüket. Hát még a polgáristák, apadt diákkisasszonyok!

Vadász rendőrfelügyelő, aki békés családapa, igen-igen felháborodott.

— Na, tisztelem a maguk erkölcsét... Nézze, hogy verik a lányok azt a csinos fiut.

Node a fiu nem haragudott érte. A jó nép pedig ott bámult a járdák mellett és örült, hogy ilyen láthat komédiát.

Ezen a vásáron elhallgatott még valami. Nem hallani már, hogy:

— Hét az ára, hét...

Ma már nem szabad krajcárban még énekelni sem. A rendőrtiszt betiltotta. Persze egy kicsit háborogtak a ponyvairodalom hőstenorjai. Ők csak egy szövegű dalt tanultak be.

— Ha betiltja a rendőrség, akkor csináljon nekünk egy kuplét, amely 14-re szóljon. Na!

A rendőrtiszt kijelentette, hogy ő nem poéta.

Érdekes különben, hogy a sok szürke szépségű városi leány itt mind feltűnést kelt. Szébbeknek látszanak.

Na persze! Könnyű ilyenkor szépek lenni a sok parasztleány között. Valószínűleg ez az az édes tudat, hogy ők szébbek, okozta azt a nagy elbizakodottságukat. Hogy viháncoltak és hogy verekedtek!...

De kérem: van itt más feljegyezni való is. Hát amint jövünk-megyünk egypáran újságírók, egypáran színészek, csak megüti fülünket egy harsány hang:

— Hát tudják önök uraim és hölgyeim, hogy ki az a Dolch Béla? Én leleplezem Önök előtt. Ime itt az Új Nagyvárad tegnap délutáni száma. Azt írja róla az újság, hogy svindlizik ez a Dolch Béla, mert az ő gondolatolvasónkje előre tudja, hogy mit kell válaszolni a feltett kérdésre.

— A kérdésben, amit Dolch Béla tesz fel, Miss Mand, ez a világnagyságnak hazudott gondolatolvasónő megkapja a feleletet is. Tehát összetanultak, maszlag az egész uraim és hölgyeim! Csak a mi gondolatolvasónk igazi!...

— Tessék beszélni! Személyenkint csak husz állér!...

Igy harcolt a konkurarens cég Dolch üzlete ellen, mert ez előtt hatszor annyi tömeg állott, mint az övé előtt.

Apropos: tömeg. Hát ismét jövünk-megyünk. Egyszer az egyik rosszmájú kollegánk azt mondja:

— Nini: képviselve van a vásárban a magyar nemesség is.

— Nos? Kit látsz?

— Itt van nemes faucsikai Schwarz Ferenc is.

Valóban: ő is itt volt. De annyira elvegyült a hatalmas tömegben, hogy igen-igen nehéz volt észrevenni.

Azért tessék még ma kimenni a vásárba. Még csak ma látható. Sok kedves és haszontalan dolog van ott, amit meg lehet nézni és jól lehet rajtuk mulatni.

..HIREK..

Tájékoztató.

Aprilis 20. A Katholikus Kör záróünnepélye

A Kath. Kör közgyűlése.

Vasárnap délelőtt 11 órakor tartotta a Katholikus Kör dr. Karácsonyi János elnökle alatt rendes évi közgyűlést, amelyen a tagok igen nagy számban vettek részt.

Ott voltak: *Belopotoczky Kálmán* v. b. t. t. püspök, *Fetszer Antal* felszentelt püspök, *Dus László*, *Böszörményi Géza*, *Öttömösy Sándor*, *Tóth Gyula*, *Stark Gyula*, *Szödényi Nándor*, *Heilinger József*, *Szabó Ferenc*, *Széles Gyula*, *Tóth Márton*, dr. *Schweiger Ede*, *Sztarill Ferenc*, *Novák János*, dr. *Hoványi Gyula*, *Czoczek Alajos*, *Standary György*, *Kárger Sándor*, *Székely Sándor*, *Nyiry György*, *Váraljai Vankly Antal*, *Szilágyi Dózsa*, dr. *Némethy Gyula*, *Petry Gyula*, *Fröhlich József*, *Barza József*, dr. *Mazurek Gyula*, *Lipsey Gyula*, dr. *Molnár Imre*, *Papp Imre*, *Czillé Imre*, dr. *Krüger Aladár*, *Peszky Ferenc*, *Imrik Zoltán*, *Sürger Bertalan*, *Buzásy József*, *Schenker Ferenc*, *Tuka János*, *Balázsovich Jenő*, *Domokos Andor*, *Halmos András*, *Czigelt József*, *Beczky Lajos*, *Száhländer Károly*, *Kellemen Kálmán*, *Pekanovits Imre*, *Kny Antal*, *Grócz Béla*, *Jancsó Lajos*, dr. *Kiss Döme*, dr. *Géher Lambert*.

A tagok nagy örömmel fogadták dr. *Belopotoczky Kálmán* megjelenését és lelkesen ünnepelték a főpapot, aki fejedelmi adományával lehetővé tette a Kör palotájának építését.

Az elnök megnyitó szavai után dr. *Imrik Gusztáv* titkár olvasta fel tartalmas titkári jelentését, amelyet lapunk tárcarovatában egész terjedelmében közlünk. Szép szavakkal emlékezett meg dr. *Belopotoczky Kálmán* fejedelmi adományáról, amelyekért a Kör hálás köszönetét tolmácsolta.

Sürger Bertalan pénztáros olvasta fel ezután a pénztári jelentést. Bevétel az 1912. évben 4909 32 korona kiadás 4268 korona 21 fillér. A közgyűlés a pénztárosnak a felmentvényt megadta és az 1913. évi költ-előirányzatot elfogadta.

Végül új választmányi tagokul megválasztották dr. *Kiss Dömét*, dr. *Des Echerolles Kruspér* Gilbertet és *Sztarill Ferencet*, számvizsgálókul pedig *Justh Károlyt* és *Láng Józsefet*.

* Széchenyi püspök itthon.

Hivatalos római látogatásából és kegyeletos zarándokutjából vasárnap este érkezett vissza székhelyére gróf *Széchenyi Miklós* váradi püspök. Fogadtatására a pályaudvar perronján megjelentek káptalanának nagyprépostja dr. *Belopotoczky Kálmán*, v. b. t. tanácsos, felsz. püspök, *Fetszer Antal* vikárius, továbbá a plébánosok és az udvari papság. A püspökön nem látszott meg a hosszú ut fáradalma, arcszine kissé megbarnult. Kedvesen vette a figyelmet, a nagyprépost és a vikárius üdvözlését, kikkel elbeszélgetett utjának egyes epizódjairól és titkárjával, *Brem Lőrincel*, ki a hosszú uton kísérte a püspököt, rezidenciájába hajtatott. — A püspök tegnap délelőtt is, délután is részt a káptalan és a központi papság lelki-gyakorlatain, melyeket P. *Aronffy Aron*, a lazaristák budapesti házfőnöke vasárnap este óta a papnövelde kápolnájában tart.

* A választók névjegyzékének

összeállítása. Az új választási törvényt már megszavazta az országgyűlés mindkét háza, azt azonban nem lehet még tudni, hogy mikor lép az új törvény életbe. A törvényhatóságok, természetesen, mivel még semmi újabb intézkedés még nem történt, a régi alapon teszik meg az intézkedéseket az 1914. évi választók összeírása iránt. Nagyvárad város központi választmánya tegnap, hétfőn délután ülést tartott a jövő évi választók névjegyzéke tárgyában. *Bordé Ferenc* főjegyző elnökle alatt dr. *Molnár Imre* dr. *Mihely Lajos* és *Juricskay Barna* jegyző voltak jelen. Az 1914. évi választók névjegyzéke tárgyában. *Bordé Ferenc* főjegyző elnökle alatt dr. *Molnár Imre*, dr. *Mihely Lajos* és *Juricskay Barna* jegyző voltak jelen. Az 1914. évi választók névjegyzékének összeállítására megalakították a küldöttségeket és pedig: *Olaszi városrésze*re dr. *Medvigy Gábor* elnök, *Frankó Endre* és dr. *Olasz Béla* tagokból; *Ujváros-Külváros városrésze*kre: dr. *Mihely Lajos* elnök, dr. *Sebő Mihály* és *Lédig Árpád* tagokból; a *Váralja-Velence-Csillagváros városrésze*kre: dr. *Tóth Ferenc* elnök, dr. *Ágoston Péter* és *Lövenstein Zsigmond* tagokból.

* **Eljegyzés.** *Vikol István* uradalmi bérlő *Bethlenszentmiklóson*, néhai *Vikol Antal* volt kolozsvári birtokos és *Akonta Mária* fia, eljegyezte *Vucskics Arankát*, néhai *Vucskics Ágoston* volt magy. kir. állami mérnök és néhai *Máchik Etelka* leányát, dr. *Vucskics Gyula* nagyváradai plébános testvérhugát.

* **Az inasotthon ünnepe.** A sablonos márciusi ünnepek közül élesen kiváló szép ünnepély keretében áldozott a márciusi eszmék emlékének a *Gyermekvédő Liga* elnöksége alatt álló iparostanulók otthona. Az ifjusági önképzőkör égisze alatt márc. 16-án d. u. a polgári fiúiskola nagy zenetermében színelőadással kapcsolatos ünnepeket rendezett, amelyen *Lukács Ödön* felügyelő, biz. elnök, a Liga alelnöke is jelen volt és az ünnepély végén a hálás közönség nevében köszönetet mondott *Dernyey Imre* családfőnek, aki valóságos színpadokkal szerelte föl az otthonot, *Biczó Jánosnak* a szerepek betanítá-

sáért és Mikusay József köri elnöknek a rendezésért; egyben buzdította őket az ifjúságnak hazafias szellemben való további nevelésére.

* **Halálozás.** Péter Lacika, Péter János városi könyvtárszolga 6 éves fia meghalt. Temetése ma délután 2 órakor lesz a járványkórházban.

* **Nyugdíjazás a városnál.** Nagyvárad város nyugdíj-bizottsága tegnap délután Bordé Ferenc főjegyző elnöklete alatt s dr Thury László, dr Molnár Imre, dr Nemes Áron, Jelinek Géza és Juricskay Barna jegyző jelenlétében ülést tartott. A bizottság Gyenge Gábor tüzoltót, Mucsi István és Dienes Imre rendőröket, betegségük miatt nyugdíjazta. Néhány özvegyi járulékot megállapított még a bizottság s az ujonnan ki-nevezett városi alkalmazottakat felvették a nyugdíjjogosultak közé.

* **A főkapitány a köztisztaságról.** A tanács felhívta a főkapitányt és a tiszt főorvost, miszerint a főmérnöknek a köztisztasági ügy rendezésére vonatkozó munkáját tanulmányozzák s az arra vonatkozó javaslatokat mielőbb tegyék meg. A főkapitány eme felhívásra véleményét a következőkben terjesztette elő:

Vitán felül áll, hogy a köztisztasági ügynek oly modernül s oly széles keretben való ellátása, ahogy azt a főmérnök ur javasolja, vagyis, hogy a város a házi és utcai szemét eltakarításán kívül komposzt- és kertészeti telepek létesítését, valamint a szeméttégetést és értékesítést is ölelje föl, ez a köztisztasági ügy kérdésnek legideálisabb megoldása volna. De mivel a város polgársága a mai súlyos, egyre nyomasztóbb pénzügyi viszonyok között a kimutatott költségeket, mint közadóként kivetendő olyan horrorbilis terheket elviselni képtelen lenne, véleményezi a főkapitány, hogy a főmérnök javaslatában tervbe vett intézmények és be- rendezkedések nem egyszerre, hanem bizonyos program szerint csak successive haj- tassanak végre, miáltal a költségek és ter- vek tetemesen apasztatnának s mégis egy pár év alatt az összes tervek megvalósul- nának.

* **A korcsma hőse.** Romanyek István szepesmegyei drótosztót az Aradi-uton egy korcsmába tért be Csorlye György barátjával s ott alaposan bepálinkáztak. Este- felé bevetődött egy tüzerkatona a korcsmába, s Csorlye Györgyrel szóváltásba elegyedett. Romanyek közibük állott és csitította a per- lekedőket; azonban a tüzer a robusztus dró- tostra nem hallgatott, félre dobta. A drótos megharagudott, a katonára tört, mire a ka- tona kirántotta bajonetjét s támadó dróto- stóra, s reá vágott. Romanyek Istvánt be- szállították a biharmegyei közpórházba. Sé- rülése 20 napon belül gyógyul.

* **Humoros tolvaj.** Molnár Lajosné szakáli lakos tegnap reggel 5 órakor indult el a nagyvárad nagyvásárra a vasuti ko- csiban elszundikált. Egy kézi kosarába oda- haza két takarékpénztári könyvecskét helye- zett el, mindegyikbe 100—100 koronás bank- jegyet téve. A mellette levő utas felhasz- nálta az alvó asszonynak gondatlanságát, belenyúlt fedelea kosarába, ellopta a két takarékpénztári könyvet a pénzzel együtt; a könyvek egyike 1000 koronáról szól s hogy egyben megtréfálja Molnár Lajosné, a kosarába becsesempészett egy folyóiratot, mely- nek címe „Gazdaszövetség” és mint aki jól végezte dolgát, a legközelebbi állomáson le is szállt, s ceruzával rávezette a folyó- iratra: „Asszonyom, máskor jobban gaz- dalkodj.”

* **Hirdetmény.** A nagyvárad kerü- leti munkásbiztosító pénztár ezuton is érte- síteti az érdekelteket, hogy miután az 1910. évben választott közgyűlési kiküldöttek meg- bízataa a f. évben lejár, a kiküldöttek ujon- nan való megválasztása céljából f. évi ápri- lis hó 27-én a tüzoltó-örtanya nagytermében választó gyűlést tart, mely d. e. 9 órakor ve- szi kezdetét. Ugyanezen napon a pénztár te- rületén levő egyes községekben is tartatnak választások, melyekre nézve, valamint a gyű- léésre vonatkozó egyéb tudnivalókról is Nagy- váradon a falragasztó helyeken, vidéken pe- dig a községházán kifüggesztett hirdetmé- nyek nyújtanak bővebb tájékozást.

* **Baltával akart fizetni.** Palucha András az élesdi gróf Bethlen uradalom esősze tegnap utasítást kapott, hogy menjen át a Bethlen-telepre és ott a földbérlektől szedje be az esedékes béreket. Palucha ma- gához véve az irásokat, átment a telepre, ahol elsősorban Mermegye János lakására ment. Mikor Mermegye megtudta, hogy pénzt kérnek tőle, felkapta a baltáját és azzal rontott a esőszre.

— Ne bolondozz János, mert baj lesz.
— Figyelmeztette komolyan a csász a veszedelmes adóst. — Mermegye azon- ban felemelte a baltáját és a csász felé suj- tott. Ebben a pillanatban emelte fel szolgál- lati fegyverét a csász és meghuzta a ravaszt. Hatalmas dörrenés rázkódtatta meg az ala- esony viskó falait s a következő pillanatban Mermegye vértől borítva zuhant végig a földön. Palucha András azonnal Élesdre ment és jelentkezett a csendőrségnél, ahol kihallgatták. A súlyosan sérült Mermegyét beszállították a közpórházba.

* **Szimfonikus női zenekar** sze- rez rendkívül kellemes szórakozást annak a nagy- számú publikumnak, amely esténként a *Korona- kávéházat* keresi fel. A zenekar kitűnő erői: Csá- szári Paula hegedű- és Szegedi Marika zongora- művésznők. Műsoruk elsősorban számokból áll, naponta változik s mindég családias, szolid és gazdag. — A közönség tüntető szeretettel és nagy örömmel siet a *Korona kávéházba*, ahol elsőrendű kiszolgálás mellett még ilyen kellemes, olesó és Nagy-Váradon máshol fel nem található szórakozás vár reá. A ká- véház jó hírre a figyelmes kiszolgálás s a jelenlegi kitűnően szervezett női zenekar egyaránt biztosítják a *Korona kávéház* számára azt a nagy nép- szerűséget, amellyel most bír. A zenekar meglepő precizitással adja elő a legújabb operettek népszerű számain, pompás kuplékat és a legszebb népdalokat.

* **Csodaszép csemegeszőllő!** Leg- nemesebb hazai és tiroli fajalmák! — Na- ponta friss Carfiol. Idei máltai burgonya. Fajnarancsok! Kitűnő fehér és piros hegyi- borok, a legolcsóbb árban. MERTZ NÁN- DOR csemegeüzletében, Körös-utca, Telefon 448 sz.

* **El ne felejtse,** hogy **husvéti lo- csolókat**, játék-tárgyakat, utazó-táskákat, ridik- lőket, ajándék-tárgyakat nagyon olesón vásárolhat a Párizsi Bazarban, Sas alatt.

* **Hölgyek** szives figyelmébe ajánlom női-kalap különlegességi üzleteme. Bécsben és Budapesten a legelső szalonokban működ- tem. Mély tisztelettel Braun Margit Rima- nóczy-u. 1.

x **Csataldzsánál** a bolgárok és tör- ökök harcolnak egymással, Váradon pedig a hölgyek kelnek harera a nélkülözhetetlen *Mlle Juliette-féle* angol-, francia- és hall- esont nélküli fűzőkért, a melyet jutányos árban készít a Színház-u. 4. sz. alatti fűző- terem. Allandó nagy raktár fűzővédőkben.

x **TÚZIFA** hasábos és aprítva, ugyszin- tén elsőrendű porosz kőszemet hához szállít Weiszberger és Társa. Telefon 688. Telep: Váradvelence, vasu nár.

x **A városban** számtalan esetben lehet csoportosulásokat látni, amint a hölgyek ta- nácskoznak egymás között azon a hallatlan olesó árban forgalomba hozott **harisnya és keztü cikkek**en, amit **Ungerleider Salamon** harisnya és keztü áruháza árusít Nagy-Váradon, Szent János-utca 4. sz. alatt.

x **Az „Erdélyi Kereskedelmi Automobil- forgalmi r.-t.”** nagyvárad fiókjához a legköze- lebbi napokban egy 20 lóerős legújabb típusú Benz- automobil fog megérkezni, melyet a cég az érdeklődők- nek készséggel hajlandó bemutatni. Ezen automobil elegáns kivitele és gyönyörű működésével az itteni automobilista körökben feltűnést fog kelteni.

x **Két jegész sétál a városban**, szemben találják magokat egy régi ismerőssükkel Pista barát- jukkal, a mint ránéznek feltűnik előttük, a barátjuknak elegáns felöltője van, a melyet hallatlan olesó árban szerezhet be mindenki *Nagy Sándor* férfi divat- ruha kereskedésében a *Zöldfa-utcán*, passagő-kapu mellett.

x **Felhívom** a nagyérdemű hölgyközönség b. figyelmét az ujonnan érkezett tavaszi divatfri zu- rákhoz szükséges hajpótlékokra. Végzek alkalmi fésű- lést, ondulatiót, hajmosást, lemoshatatlan hajfestést stb. Készíték mindennemű hajmunkát, transzformációt, illetve parókat is — természetű művészies kivitel- ben — polgári árak mellett. Kiváló tisztelettel *Schmidt* hölgyfodrász. Telefon 11—98. Rákóczi-ut 5. szám

x **Ridzyk József** épület- és műlakatos Nagy-Várad Rákóczi-ut 20. (Lévai M.-féle házban.) Javítások gyorsan és pontosan készülnek. Elvállal minden e szakmába vágó épületmunkát a leggysze- rűbbtől a legdiszesebb kivitelig, terv és rajz szerint. Szegecselt vasoszlopok, üvegházak, vastetők, vasablakok, tűzmentes vasajtók, sirkerítések, üzleti vasredőnyök, ablakredőnyök, cégtáblák, takaréktűzhelyek. Lev.-lap hívásra azonnal megjelenek.

x **Női** finom párti fél cipők 4 koroná- tól kezdve, női chewrau, vagy boksz félcipő 6 korona, férfi chewrau, vagy boksz cipő 8 korona. Kalapok, sapkák, fehérművek, uri divateikkek legolcsóbb bevásárlási forrása *Feketénél, Bémer-téren*. Üzletemet május 1-én Szent János-utca 3. szám alá helye- zem át.

x **Borkimérő.** Arany János-utca 1. és Teleki-utca 40. szám alatti sarok házban tisztán kezelt asztali borok *Rizling, Muskotály, veres- ó és ujbó* kicsinyben és nagyban árusítatik, Özv. Szász Józsefné kimérő.

x **Egy igazán élet-ovaló** és házagpótló intézmény betöltésére vállalkozott egy erre minden tekintetben hivatott és kiváló kvalitásokkal bíró keres- kedelmi szakember: *Donát Károly*, ki lakásán. Szabadság-utca 5. szám alatt egy az egyszerű és kettős kereskedelmi könyvvitelt, a magyar és német gyorsírást, gépirást, kereskedelmi számtant, valamint magyar és német kereskedelmi levelezést és a keres- kedelmi könyvek felfektetését felőlelő tanfolyamot nyitott. Ezen új és minden tekintetben figyelemreméltó intézmény iránt már eddig is óriási érdeklődés mutat- kozik s mi a magunk részéről is kötelességünknek tartjuk a mélyen tisztelt érdeklődők figyelmét ezen tanfolyam látogatására felhívni és mindenkinek a saját érdekében ajánlani.

x **Kossuth-utca 2. sz. házban egy eme- leti kőszobás lakás**, melyk helyiségekkel f. évi május 1-re kiadó. Ertekezhetni a Polgári Takarékpénztárnál.

Változó Amerikai és Chas- sala cipők, legjobb Bar. a- lino és Pichler kalapok

REICHARD áruháza

cégnél szerezhetők be.

x Dió mesés, jó, prima és még amellől ol-
son is kapható **Benedek Testvérek** Zöldfa-utcai
fűszer és csemege nagyruházában.

SZÍNHÁZ

Heti műsor:

Kedd: Cigányprimás.
Szerda: Cigányprimás.
Csütörtök: Aranyember. Szinmű.
Péntek: Szünet.
Szombat: Szünet.
Vasárnap d. u.: Ártatlan Zsuzsi.
este: Éva.

A cigányprimás.

Rác Pali, a világhírű magyar cigány-primás csendesen éli nyugodt öregségét a soroksári-uti cigányfartályban. Számos gyereke körül a legidősebb lánya, Sári, már eladósorban van, a fia, Laci, már zeneakadémiára jár, bár az öreg Rác nagyon megveti kottából muzikáló fiát. De Rác még nem érzi magát öregnek és nagyon legyekedik csinos unokahuga, Juliska körül. A Rác háznak vendége érkezik: a fiatal Irinoy gróf jön Párisból a gondnokával Cadeauval. Rá akarja bérni Rácot, hogy jöjjön el hozzá muzsikálni Párisba. Nagynehezen rá is veszi. Közben Laci, akinek önértékét az öreg cigány megsértette, elfut az apai háztól.

A második felvonásban Irinoy gróf párisi palotájában folyik az estély, amelyet Irinoy gróf a nála inkognitóban időző maszáli király tiszteletére rendez. Ebbe a környezetbe toppan be Sári és Juliska. Gaston Sárival kacérkodik és hamarosan egymásba is szeretnek. Juliska pedig Lacival találkozik a palotában, aki vándorlásában idekerült és karmestere lett a gróf házi zenekarának. Kiderül, hogy szeretik egymást, ami annál fájdalmasabb dolog, mert Juliska most már a Laci apjának, az öreg cigánynak a menyasszonya. Az estélyen az öreg Rácnak is játszania kellene, de elpattan a hurja. A társaság sürgetésére Laci ugrik be helyette, aki nyilvánosan még nem is hegedült. Most óriási sikert arat. Rác maga is tapsol a fiának és most már nem akar játszani, hogy a fia sikerét ne rontsa. De megsértik a hiúságát és ekkor játszani kezd. Kiderül, hogy a vén cigány játéka nem kell senkinek, mind otthagyják a kétségbeesett öreget.

A harmadik felvonásban néhány hét múlva Rácék ismét találkoznak a grófi palotában. Az öreg Rác teljesen lejárta magát, a koncertjei csufosan megbuktak, a fiatal Rác azonban világhírű ember. A fiatalok él vannak keseredve. Gaston nem veheti el Sarit, mert családja aligha egyeznék bele, Laci pedig nem veheti el Juliskát, mert az már az öreg Rác menyasszonya. A megoldást Gaston gróf édesanyja hozza meg. Kiderül ugyanis, hogy a grófné ezalatt harmáthé évvel szerelmes volt az akkor csinos, fiatal Rácba. Rác belátja, hogy felette is eljárt az idő és odaadja Juliskát Lacinak. A grófné is belenyugszik, hogy fia elvegye Sarit. A darab azzal végződik, hogy Rác hűséges barátját, Stradivarius hegedűjét bedobja a kandallóba.

Ez a darab tartalma, mely az utolsó felvonást leszámítva, elég érdekes dialógusokban játszódik le előttünk. Kálmán Imre zenéje pedig, amelyet a Tatarjárásból jól ismerünk, igazán elsőrendű, a legjobbakkal egyenrangú operettmuzsika. A legpompásabb sláger-számok sűrűn követik egymást, úgy, hogy észre sem vesszük a darab meséjében foglalt sok valószínűtlenséget. Több száma a zenének már is népszerű, a többi is el fog terjedni.

Igazán örülünk, hogy egy magyar ope-

rett nagy sikeréről számolhatunk be. A külföld már kénytelen elismerni, hogy drámairodalmunk a jelenlegi külföldi nivót eléri, sőt sokban felülmúlja s íme a magyar operett is nemsokára uralkodni fog a világ szinpadjain. A Tatarjárás már megtette a maga nagysikerű körútját, a Cigányprimás pedig követni fogja, sőt követi is, hiszen legelőször is Bécsben adták.

Az előadás kitűnő volt. Leövey a címszerep alaphangját jól eltalálta csak egy kissé több változatosság, különösen néhol több drámai erő kellett volna a játékába. Szépen énekelte. Nagyon szép sikere volt Horváth Micinek Sári szerepében, csinos éneke, temperamentumos játéka mellett, pazar toalettjei feltűnést keltek. A ragyogó matyó-jelmez s a tigrisbőr toalett már szinte tulságos fényűzésszámba mennek. Magunk részéről el is engedjük a vidéki primadonna-jövedelemmel arányban nem álló ilyen költségeket. Nem muszáj ebben Fedákot követni. Ő százszor játssza ezt a szerepet s ezeket kap egy-egy fellépésért, ő teheti. Ha valaki azonban jó színész, egyszerű, de izléses ruhával is őszinte sikert arathat.

Görög Olga énekelte Juliska szerepét igen szépen, különösen tetszettek a Medgyaszaival énekelt duettek és a Váradi Aladár betéte. Játéka is megfelelt, csak tulságosan szőke volt ahhoz, hogy cigányleány lehessen s a beszédje lehetne természetesebb. Szintén igen divatosan — és drágán — öltözködött. Medgyaszai a fiatal Rác szerepében megint kitűnő alakítást mutatott be, férfias játéka, szép éneke egyaránt tetszettek. Tompa Béla a francia gzfót adta nagyon szeretetreméltóan, szépen táncolt. A király Ponghó volt s elegáns megjelenésével, kellemes énekével jelentőséget adott kis szerepének. Tóthné is jó volt az öreg grófné szerepében. Szabó Böske ügyesen táncolt.

A rendezés kifogástalan, a díszletek fényesek, a zenekar Váradi Aladár keze alatt precízen működik. Csak olyan hosszú ne volna a darab. Fél tizenkettőkor volt vége. Igaz, hogy sok volt az ujrásás.

Aranyember. A cigányszerelményes sikerű előadásai után csütörtökön este Jókai Mór örökszepségű szinműve: Az aranyember kerül színre, a címszerepben Hunyady Józseffel, akinek ez a nagyszabású szerep egyik legkiválóbb alakítása. Noémit Szentgyörgyi Mártha, Timeát H. Körösy Juci játsszák.

TANÜGY

A Magyar Gyermektanulmányi Társaság országos kongresszusa.

Budapest, március 17.

Budapesten március 16-án, virágvasárnapján délből nyílt meg az első magyar országos gyermektanulmányi kongresszus és kiállítás.

Mindakettő első ezen a téren hazánkban. Eseményi tartalom és komoly tanulmány jellemezte a kongresszust. A rendezőség a pedagógia s a gyermek tanulmány

mai legközérdekűbb tetteit tüzte ki a tárgyalások számára, a kiállításon pedig a modern pedagógiai eszméknek s az új lélektani kutatásoknak és pedagógiai eljárásoknak szemléltetését, mintegy megtestesülését láttuk.

A kongresszusra az ország minden részéből igen sok pedagógus, orvos, bíró és gyermektanulmányozó jött fel, városunkból dr. Edelmann Menyhért áll. gyermekmenhely igazgató-főorvosa, Szűcs Izsó, az ipariskola igazgatója, Laszcsik Ernő r. kath. tan.-képezdei tanár és Zöldy Bertalan várad-ujvárosi r. kath. tanító voltak jelen.

Dr. Edelmann Menyhért „A gyermektanulmány és gyermekvédelem”, Laszcsik Ernő pedig „Egyéni jellemlapok az iskolában” című felolvasásával az előadók között szerepeltek.

E kongresszus egyúttal tiz éves jubileuma a társaság mozgalmának, azért Nagy László tan. kép. igazgatót, a magyar gyermektanulmányi társaság megalapítóját és vezérét lelkesen ünnepelték és egy szép emlékkalalbummal lepték meg.

A kiállításon résztvevő kézügyességi és alkotó munkáival a nagyváradi-ujvárosi róm. kath. fiúiskola is s megérdemelt elismerésben részesült.

Igen óhajtható, hogy Nagyváradon a tanév végén városunk elemi iskolái is rendeznének rajz és kézügyességi munkáiból ehhez hasonló kiállítást, hálásak lennének érte a szülők és az iskola iránt érdeklődők.

z. b.

EGYESÜLETEK

A Kath. Legényegylet szinielőadása.

Még élénk emlékezetünkben van a Kath. Legényegylet karácsonyi szindarabja, melyen a gondos tanulás és tanítás fáradságának jutalma volt az a precíz előadás, mely a megjelent közönség osztatlan elismerését vívta ki s most ismét egy nagyszabású szindarabbal fogja a nagyközönséget husvét első napján szórakoztatni a Legényegylet.

Erdős Károly, a központi Katholikus Legényegyesület volt másodelnökének a Sz. István-Társulat igazgatójának egyik nagyhatalmas szociális szindarabját, a **Boldogország**-ot fogják előadni a következő szereposztással:

Vérth Kázmár c. tanár	Franyó Rezső.
Rejtő Mária o. növ.	Polgár Ilonka.
Osipán Gergely	Korbita József.
dr. Schön Jákó sz. vezérek	Galló János.
Simon püspök	Vadász Andor.
Széchy Dénes gróf	Farkas József.
Soós Tamás parasztagazda	Szenásy M.
Erzsók felesége	Elek Mariska.
Marosváry min. áll. titkár	Dobozy János.
Sulyok Vendel hiv.-szolga	Vadász A.
Nagy	Stern Lajos.
Pataky	Fleisz Mihály
Fehér	Erdődy Béla.
Braun	ifj. Kudar J.
Abris	Borbota E.
Kovács	Dobozy Zoltán.
1-ső pincér	Völgyi Gyula
2-ik pincér	Szabó Árpád
Szakács	Kmecz Lajos
Örvezető	Völgyi Gy.
Rendőrkapitány	Ercsey Lajos
Könyvtárfelügyelő	Jakab József
Munkások, csöcselék, nép.	Történik a fővárosban. Idő: jelenkor. Sugó: Fleisz Elek.

Belépti-díj: I. hely 2 kor. II. hely 1 kor., III. hely 60 fill. Állóhely 40 fill. Gyermekek a II., III. és állóhelyen felét fizetik.

Az előadás délután 4 órakor kezdődik, melyre a nagyjérdemű közönséget tisztelettel meghívja a Kath. Legényegylet műkedvelő társasága és előljárósága.

Jelige: Vallás és erény. Szórakozás és munka.

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Áprilisi esküdtek.

Az április 2-án kezdődő esküdszéki ciklusra kisorsolt esküdtek névsora a következő:

Rendes esküdtek: Nagy Imre iskolaigazgató, Eleds, Kocsis Béla gyógyszerész, Eleds, Mártonffy Zoltán tanító, Reisinger József magánmérnök, Székely Gyula birtokos Székelyhid, dr Schweiger Ede ügyvéd, Tóbiás Miklós uradalmi tiszt Belényes, Papp Sándor járási számvevő Biharkeresztes, Aczél Zsigmond bankigazgató, Dubai Emánuel kereskedő Székelyhid, Triznay Géza bádogos Nagyszalonta, Udvardy Ignác rajtanár, Völgyi Gábor ügyv.-jelölt, Patzkó Aladár m. irnok, Fischhof Frigyes sz.-tiszt Juricskay Z. Rikold, Paiser Károly főmérnök, Bagossy Ferenc mészérláros Nagyszalonta, Miskolczi Barnabás közjegyző, Kovács János tanító, Kriszsa Rezső földbirtokos Váradless, Leipnik Mihály kereskedő, Bakó Lajos eszmadia Nagyszalonta, Sárközy Lajos földmives Bihar, Szentandrassy István mérnök, Szokoly Tamás ügyvéd, Szatmáry János szabó Nagyszalonta, Molnár János városi fogalmazó, dr Fássy Lajdás ügyvéd, Keller József nyug. őrnagy.

Helyettes esküdtek: Moró József főmolnár, Domján János gazdálkodó, Zimányi András szücs, Bujdosó Lajos közsörüs, Bumbera István szabó, Vajnovszky Mihály kőműves, Kádár Gyula lakatos, Flonta Mihály kőműves, Tirschel Gyula cipész Mudura György hentes.

SPORT

Mérkőzések itthon és Debrecenben.

NSE — BVC = 10:0
DTE — NAC = 4:1

Erősen kivették részüket footballistáink a munkából az elmúlt vasárnapon. Nemcsak a Rhédey-kerti pályán mérkőztek a bajnokságért, hanem áttették a küzdelem színterét idegen területre is. A NAC-nak ugyanis a debreceni pályán kellett versenyét lejátszani.

A vasárnapi eredmények sehogy sem igazolták a papirformát. A legjobb nagyváradi 11-es, a bajnokság jogos aspiránsa, elég kemény vereséget szenvedett makacs ellenfelétől, a DTE-től. A lealázó eredmény annál szomorubb, mert a NAC a győzelem legbiztosabb reményében utazott a szomszédba s a DTE multkori gyenge szerepléséből nem is lehetett ilyen meglepetésre számítani. A DTE taktikázott csak, mikor a BVC ellen gyenge csapatot játszott, míg a NAC ellen egy kitűnő szervezett csapattal állt szembe saját pályáján.

Az itthoni versenyek elseje nem volt sima lefolyású, sőt a botrány határa felé járt. Az NSC—NAC I. b. mérkőzés a 1:1 eredmény után félbe maradt. Az NSC-nek néhány játékos drasztikus modorával és sportszerűtlen viselkedésével Gelberg bíró büntetését provokálta, de engedelmeskedni sem akart. A bíró e heves incidens után a mecset lefujta. A nagyváradi footballsport jó hírneve érdekében érélyes intézkedésre volna szükség, nehogy az ilyen botrány meghonosodjék pályánkon.

TÁVIRATOK

Tárgyalnak az ellenzékkel.

Budapest, márc. 18.

Egy estülap értesülése szerint Désy Zoltán ma fölkereste Héderváry grófot, a munkapárt elnökét és vele hosszabb ideig tárgyalt. A tárgyalás állítólag a békére vonatkozott. Eszerint az ellenzék föltételei a következők:

I. Lukács és Tisza távoznak és a kormány élére egy munkapárti tag jöjjön.

II. A jogsértéseket deklarációval reparálja a kormány.

III. A kormány a választójogi törvényt revízió alá vegye.

IV. A házszabályrevízióban a szólásszabadság korlátozása egyedül az ujonejavaslatok és a budget tárgyalásánál maradjon fenn. — A parlamenti őrség töröltessék. Ennek ellenében az ellenzék a többi törvényeket kéri elfogadni. E hirrel szemben gr. Héderváry kijelentette, hogy Désy tényleg tett látogatást nála, ez azonban a véletlennek tulajdonítható. Désy szintén nyilatkozott a dologban:

Nem vagyok felhatalmazva béketárgyalásokra s így nem is folytattam ily irányu tárgyalást. Politikai dolgokról tárgyaltunk, ez tény, de ezen nem mint a párt megbízottja szerepeltem.

A pápa állapota.

Róma, márc. 17.

(Saját tudósítónktól.) Tegnap és ma a pápa állapota határozottan javult. Láza nem volt. A köhögés azonban nem akar szünni. A javulás lassu, de biztos.

A tartalékosok leszerelése.

Zimony, márc. 17.

(Saját tudósítónktól.) Ma az összes tartalékosok leszereltek. Ennekelvé vonultak ki a kaszárnyákból.

Parancs a Balkánnak.

Róma, márc. 17.

Ma egyenes utasítást adtak a nagyhatalmak megbízottjai a bolgár, görög és macedón követeknek, hogy államaik nevében vessék alá

magukat okvetlenül a nagyhatalmak közvetítésének és határozatának.

KÖZGAZDASÁG

A Gazdasági egyesület gyűlése.

A biharmegyei gazdasági egyesület igazoló választmánya folyó hó 16-án Markovics Antal elnöklete alatt gyűlést tartott, melyen jelen voltak: Papp Imre elnök, Csernecky József, Des Echerolles Kruspér Gilbert, Jancsó Lajos, Kondor Mihály, Markovics Kálmán, Mártonffy Barna, dr Molnár Imre, Molnár Lajos, Nagy Sándor, Olasz Elemér, Pallay Lajos, Papp Elemér Pekánovits Imre, Piacsek Sándor, Kunffy Pál, Sággy Sándor, Száhländer Károly, Wertheimstein Alfréd, Weingartner Andor titkár, Csapó Ferenc segédtitkár.

Az igazgató választmány első sorban a miniszteri leiratokkal foglalkozott.

Ezután elhatározta, hogy cseléd törvénnyel foglalkozni fog s megbizta az elnökséget, hogy ezen kérdésben a gazda közönséggel tárgyaljon, s ahhoz képest az Ömgét keresse meg ezen törvény bajainak orvoslása céljából.

A gazdasági egyesületek és gazdakörök egyöntetű alapszabály tervezetét kevés módosítással a választmány magáévé tette s megbizta az elnökséget, hogy arról a gazdasági egyesületek országos szövetségét értesítse. Elhatározta még a választmány, hogy lépéseket tesz paraszt minta gazdaságoknak járásoként való szervezése iránt, melynek miként való keresztülvitelével a választmány az elnökséget bizta meg. Még több apróbb tárgy elintézése után a választmány rendes tagokul felvette Nagy Gyulát és Ruffy Pált, a kisgazdák csoportjába pedig Nemes Istvánt, Marjai Albertet és Zakar Mihályt, mely után elnök a választmányi ülést berekesztette.

Folytatólag tartotta meg az egyesület tisztújító közgyűlést ugyancsak Markovics Antal elnöklete alatt.

A közgyűlés tudomásul vette az egylet mult évi működéséről szóló jelentést, mely után a számvizsgáló-bizottság jelentése alapján a mult évi számadások terhe alul a titkárnak a felmentvényt megadta. Ezután elnök az alapszabályokra hivatkozva felkérte a közgyűlést, hogy ejtse meg a tisztújítást. Felkérvén egyidejűleg a jelenlevő tagokat, hogy magas korára való tekintettel tekintsenek el személyétől. A közgyűlés azonban lelkesedéssel újból Markovics Antalt választotta meg elnöknek, ki azután a bizalomnak ilyen szép megnyilvánulása előtt meghajolt s az elnöki tisztséget elvállalta. Alelnökké meg lettek választva Telegdi József, Des Echerolles Kruspér Sándor és Papp Imre. A közgyűlés még megválasztotta az igazgatóválasztmányt és a számvizsgáló-bizottságot, mely után elnök a közgyűlést berekesztette.

Gabona üzlet.

Áprilisi buza (1913.)	— —	11.34
Októberi buza	— —	12.07
Áprilisi rozs (1913)	— —	9.40
Októberi rozs	— —	9.42
Májusi tengeri (1913)	— —	7.47
Juliusi tengeri	— —	7.75
Áprilisi zab (1913)	— —	9.35
Októberi zab	— —	8.37

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitelrészvény	—	826.—
Osztrák hitelrészvény	—	631.—
4%-os koronajáradék	—	82.65

Osztr. magy. államv.	705.—
Jelzálogbank	438.50
Leszámitoló és pénzváltó	508.50
Házi bank	280.—
Magyar bank	567.75
Keresk. bank	3598.—
Rimamurányi	722.50
Salgótarjáni kőszén	751.—
M. Alt. Kőszénbánya	10.60—
Közuti vasút	651.—
Városi villamos	367.—
Adria	536.—
Atlantika	346.—

Regéncsarnok.

AZ ELHAGYOTT RÓMA.

Történeti elbeszélés.

Irtá **Dús László.**
(Folytatás.)

27

— Nos, Gaetano! — kérdé a szobrász, — mi jó szél vetett hozzád, mert ugyan keveset jársz ide.

Gaetano előbb megbámulta Bartolomeót és csak azután válaszolt.

— Szükségem van reád és Giottára.

— Természetesen Paola van ismét előtérben?

— Kérdezheted — hogyha nem volnék szerelmes, Andrea, bizonyosan ott volnék nagybátyám katonái között. De így, édes Andrea, éjjel-nappal Paola van eszemben.

— És szivedben is, gondolom?

— Ezt kellett volna mondanom előbb.

A szobrász hatalmas agyagot gyurt össze, hogy Bartolomeo fejéről a Hereulesét mintázza és csak amikor a gömb készen volt, válaszolt Gaetanonak:

— Mondd csak, szükség lesz másra is rajtam kívül?

— Mit tudom én, Andrea. Én csak annyit tudok, hogy Paola a Colonna-palotában van és nekem őt fel kell keresnem!

— Jó, jó! — szólt Pisanó, — a szerelmeseknél az a legelső tünet, hogy elvesztik a fejüket, egyedül szívükre gondolnak. Még szerencsések, hogyha van, aki helyettük is gondolkodik.

E pillanatban nagy robajjal nyílt fel az ajtó és berohan rajta egy szőke asszony.

— Pisanó Andrea! — kiabált a nő, — Pisanó Andrea!

— Mi baj Julieta? — kérdé a szobrász.

— Semmi baj! Örömhirt hozok.

— Talán az örök világosság fényeskedik Trivalzinak? — kérdé a szobrász.

Az asszony meglepetve vette észre Gaetanót, a Herkules modellje nem volt reá semmi hatással, mert a modell csak anyag volt előtte, de ez a fiatal ember ez már azonban élt, szemei voltak, amikkel látott, ajkai, amikkel beszélt, ezért keblén össze-

vonta fekete selyem kendőjét és alatta összezugorodva mondotta:

— Nem vagy magadban Andrea. Pisanó elnevette magát.

— Julieta, ő jó barátom, előtte úgy beszélhetsz, mintha egyedül volnék. Szólj! Az asszony lehajította esipkés fátyollal takart fejét és így szólt:

— Andrea, te kiméretlen voltál az imént Trivalzi, az én férjem, Manueló Trivalzi irán. Ő nem érdemli meg, hogy hűtlen feleségéért így beszéljenek róla.

A szőke asszony fekete szeméit lesütötte a padozatra.

— Nagyon érzékenykedel ma Julieta! — válaszolt a szobrász.

— Mert a férjem nagyon rosszul van, aligha éri el a naplementét és én mégis itt vagyok!

Siulietta, Trivalzio felesége, Pisanó Andrea szeretője, szeméit törölgette kis kezeivel.
(Folyt. köv.)

SZERKESZTŐI PÓSTÁJA.

A húsvéti mellékletekre szánt dolgozataikat szíveskedjenek t. munkatársaink minél hamarabb hozzánk juttatni.

A szerkesztésért felelős:
Dr. VUCSKICS GYULA.

Orosiilag több száz esetben ajánlva.
10-39. Telefon 10-39.

KEPES ELEK

orvosi kötszerész üzlete Nagy-Várad, «Sas-passage» átjáró.

Ajánlja saját készítményű **sérvkötőit,**

szuszpenzorionok fecskendők és betegápolási cikkeit, u. m. egyenes-tartók, haskötők, ágytálak, bidég,

anatómiai sérvkötők

a melyek a sérvet állandóan visszatartják, műlábak és művégtagok, támgépek, gummi cikkei, harisnyák stb. és a még fel nem sorolható cikkei. Külön probaterem női és férfi kiszolgálásra. Óriási nagyraktár. Tisztviselők és iparosoknak árengedmény.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Iroda és raktár: NAGYVÁRAD, Vár-tér 1.

Ertesítjük a t. közönséget, hogy a

Wolfram lámpák

ára olcsóbb lett, **Wolfram** és egyéb izzólámpák nagy raktára **legolcsóbb áron** a közönség rendelkezésére áll. Telefon rendelésre ráfizetés nélkül házhoz szállítjuk.

Egész éjjel ügyeletes szolgálat.

Költségvetések ingyen.

Telefon szám 514.

Elvállaljuk villamos világitási és erőátviteli berendezések felszerelését.

Csillárok, izzólámpák

Állandóan nagy választékban kaphatók.

Villamos motorok

1/4 léertől minden nagyságban.

Főszerező telefonja 55. sz.

FÉLIX-FÜRDŐ

nyári és téli gyógyhely. Európa leggazdagabb kénes hévviz forrása. Víz hőfoka 49° C. 17 millió liter víz mennyiség. Csuz, köszvény, ischiás, izzadmányok és női betegségek ellen. 1909-ben 9200 beteg hagyta el gyógyultán, javultán a páratlanul hatásos fürdő gyógyforrásait. **Penzió rendszer október 1-től május hó 1-ig.** Elsőrendű ellátás, reggeli, ebéd, vacsora, fűtés, szoba világítás, egyszeri fürdés a Ferencz-fürdőbe pkró-

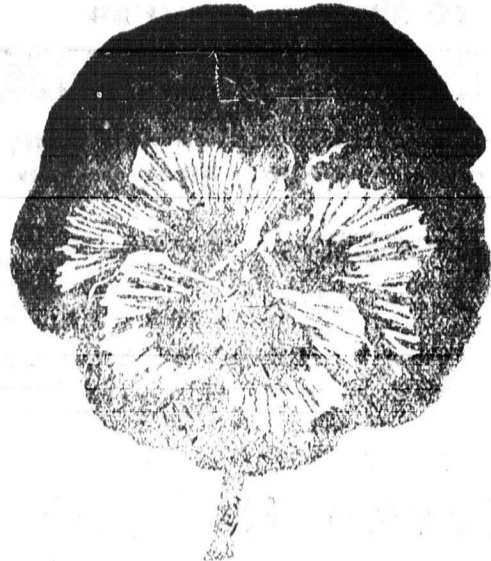
czozással hetenként **56 koronába** kerül. A Viktor szálló folyosója össze van kötve a fürdőkkel. A folyosókon lévő kályhák állandóan fűtve vannak. Bármilyen időben meghűlés veszélye nélkül lehet a kurát eredménnyel használni.

Posta, távirtda, interurbán telefon, állandó gyógyszerár a fürdő telepen. Prospektust küld az

igazgatóság.

Alapítatott 1850.

Alapítatott 1850.

Van szerencsém a n. é. gazdaközönségnek ajánlani a legkitűnőbb

vető-magvaimat.

Valódi eredeti kítüntetett takarmányrépa-fajokat.

Oberndorfi kerek sárga; Mamuth óriás hosszú vörös, ecken-dorfi olajbogyó sárga palackalaku hosszú.

Államilag vizsgált arankamentes, magyar lucerna, slijai vörös liche.

Pázsit díszű vegyülék.

Angol perje, muhar, búkköny, paprika tötes, kendermag, kék mák, dug hagymák, cukor cirok. Kifli burgonya. Gazdá kodó és kereskedő urak figyelmét felhívom jutányos árára.

A legjobb konyhakerti virágmagvak és gumók A t. gazdaközönség b. megrendeléseit a legnagyobb készséggel várva, maradok kiváló tisztelettel:

Dell'Ortó Károly

magkereskedése a „Zöld Koszoru“-hoz. Nagyvárad, Szent László-tér.

Képes árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesítek csomagolási költség nélkül.

Ha nincs megelégedve szabójával, mert drága vagy rossz szul szab vagy nem pontos, szóval bármilyen okból. Keresse fel DARABONT GY. és TÁRSA uriszabó céget Szilágyi Dezső-u. 6. (Sonnenfeld-palota) és meglepi önt az ottani szolid, olcsó, kifogástalan kiszolgálás. Alkalmas és gyászruhák 24 óra alatt. Vidékről egy beküldött öltönyről ujat készítek. Valódi angol szövetek.

Helyi és vidéki telefon 980.

Árverésen vett áruk eladása megkezdődött Rákóczi-ut 14. lebontott APOLLÓ-ÉPÜLET MELLETT.

Női kötött harisnyák 30 fill., férfi fegyház kötésű zekni 26 fill., gyermek patent harisnyák 24 fill., 1000 tucsat zseb-kendő drbja 6 fillértől 3-50-ig, női és férfi fehérneműek igen olcsón s még igen sok áruk kaphatók.

Építész és házi urak szives figyelmébe.

DENGELEGI és BOTHÁZY szerelő, épület-, diszmű-bádogos, vízvezeték-berendező és esaternázási vállalata Nagyvárad. Kolozsvári-utca 44. szám

Elvállalunk: fürdőszobák berendezését és szagtalan angol klozetek felszerelését, házi csatornák szakzerű elkészítését, kőfaragó és beton műkö vállalkozók, homok és kavics telepük. — Ip. t. oklevéllel kítüntetve 1899. Költségvetés díjtalan. Meghívásra azonnal TELEFON 579. házhoz jövünk. TELEFON 579

RUFF TESTVÉREK

épület- és géplakatos műhelye LUKÁCS GYÖRGY-UTCZA 26.

Mindennemű lakat s munkák, vas-szerkezetek, vízvezeték javítások és takaréktűzhelyek első rendű kivitelben.

Gazdasági eszközök készítése egyaránt: ekék, boronák, borsajtók és szőlő-zúzó stb. Lános kútaink ugy tartósság, mint vízemelő képesség tekintetében minden eddigit fölülmulnak. Mindennemű gépjavitások szak-szerűen és gyorsan eszközölhetnek.

Telefon 12-64.

ÉHIK ANTAL

épület- és diszmű bútortasztalos Szenc-utca a kala gyár épületében.

Állandóan raktáron tart saját készítményű modern bútorokat, háló-szoba és ebédlő-szoba berendezéseket stb. Ugyanott felig használt bútorok is kaphatók.

Telefon 12-64.

Husvétii illatszerek parfümök kölni vizek

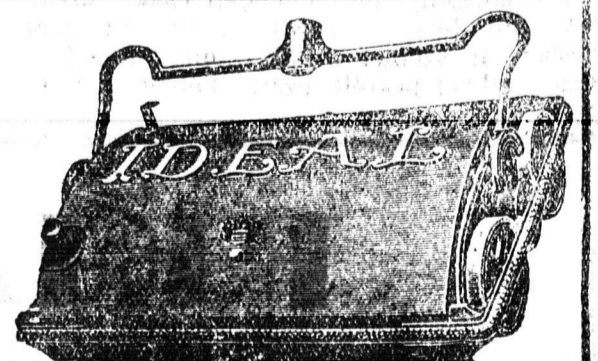
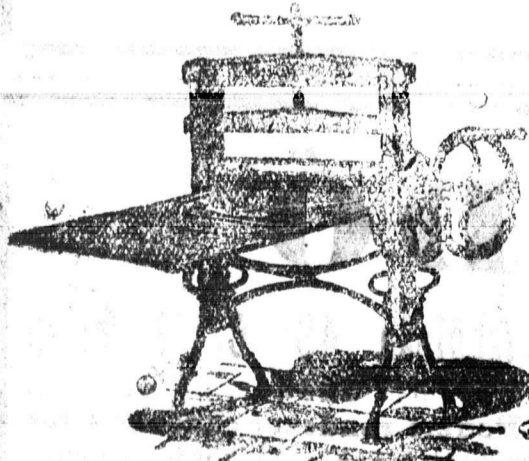
a legszebb kivitelben és legolcsóbb árban kapható

Farkas István

„APOLLÓ” drogueriájában

Nagyvárad, Rimanócy-palota

Rákóczi-ut 7/b.

Ujdonságokból állandó nagy választék háztartási és konyhafelszerelések kizárólagos raktára

TARSOLY és RISZTÓ vaskereskedésében

Nagyvárad, Rákóczi-ut. Telefon 390.

Biharmegyei takarékpénztár.

Részvénialírási felhívás!

A Biharmegyei Takarékpénztár részvényeseinek 1913. év március hó 2-án tartott rendes évi közgyűlése elhatározta, hogy a létesített 3,200.000 koronás veszteségi tartalékára leszállított részvénytőkének 4,000.000 koronára való felemelése céljából 2000 drb 400 korona névértékű bemutatásra szóló új részvény 400 korona áron kibocsátassék és hogy ezen részvények az igazgatóság által első sorban az eddigi részvényeseknek felajánlatsanak, az ezek által esetleg át nem veendő darabok pedig az egész kibocsátást garantáló és átvenni hajlandó fővárosi pénztintézeteknek szabad kézből, de részvényenként nem 400 koronán alul eladathassanak.

Ezen határozat következtében a kibocsátott és már az 1913. évi osztalékra is jogosultsággal bíró 2000 drb 400 korona n. é. Biharmegyei Takarékpénztári részvényt 400 korona áron, következő feltételek mellett ezennel aláírásra kibocsátjuk:

1. Minden régi 4 darab részvénynek a takarékpénztár pénztáránál való bemutatása, a kibocsátási ár 30%-a 120 korona, továbbá a 120 koronának január 1-től a befizetés napjáig járó 6%-os kamata és darabonkénti 250 korona bélyegilleték befizetése ellen egy új részvény jegyezhető.

2. Az elővételi jog az előző pontban foglaltak teljesítése mellett bezárólag 1913. évi április 2-ik napjáig gyakorlandó. Ezen a napon túl a régi részvények alapján elővételi jog nem gyakorolható.

3. Az elővételi jog alapján jegyzett új részvények árának 70%-a, vagyis darabonként 280 korona és ennek január 1-től a befizetésig járó 6%-os kamata bezárólag 1913. évi augusztus 31. napjáig pénztárunknál befizetendő, midőn is a végleges részvények ki fognak adatni.

4. Azon részvényes, ki valamely befizetést a kitűzött határidőn túl teljesítene, a késedelem idejére 7%-os késedelmi kamatot köteles fizetni. Ha azonban a befizetések a kitűzött határidő lejártá után 30 nap alatt sem történnének meg, az igazgatóság a kiadott ideiglenes elismervényeket semmiseknek nyilvánítja, a késedelmes részvényesek pedig teljesített befizetéseiket elvesztik. Az eként megsemmisített ideiglenes elismervények helyett az igazgatóság új részvények kibocsátását rendelheti el és ez esetben az ezzel érvénytelenített befizetéseket hozzászámítva, a névértéken felül elért többletet a társaság tartalékainak illetik.

5. A kibocsátott 2000 drb új részvény átvéőinek figyelmébe ajánlja az igazgatóság az alapszabályok 9-ik §-át és megemlíti, hogy a régi részvényeseknek ott biztosított jog 1914 december hó 31-ig való teljes fenntartása mellett bocsátja ki az új részvényeket, melyek egyéb tekintetben a régi részvényekkel egyenjogúak lesznek.

6. Az alapszabályok 9-ik §-ának szövege:

Az 1913-ik évi március hó 2-án tartott rendes közgyűlés által létesített veszteségi tartalék első sorban szolgál arra, hogy a társaság bármilyen veszteségeit fedezze és így a rendes tartalékalap csak a veszteségi tartalékalap kimerülése után vehető igénybe.

A társaságnak 1912-ik évi december hó 31-ről készült mérlegében a „váltókövetelések,” „folyószámlakövetelések” és egyéb elnevezés alatt szereplő vagyontételeknél az 1913. évi február hó 16-án tartott igazgatósági ülésről felvett s az 1913. évi március hó 2-án tartott közgyűlésen bemutatott jegyzőkönyvben foglalt részletezés szerint összesen K 3,537.000 kétesnek nyilvánítottán, a megfelelő összeg a veszteség tartalékába helyeztetik; azon esetben, ha az említett vagyontételek 1914. év végéig lebonyolítottának és a lebonyolítás többet eredményezne, mint amennyire ezen vagyontételek az 1913. évi február hó 16-án tartott igazgatósági ülésről felvett s az 1913. évi március hó 2-án tartott közgyűlésen bemutatott jegyzőkönyvben értékeltek, vagy pedig amennyiben az említett vagyontételek 1914. év végéig le nem bonyolítottának, de az igazgatóság az 1914. évi mérleget megállapító ülésében egyhangú határozattal összezszerűleg megállapítaná, hogy 1914. év december 31-én ezen vagyontételek az 1913. évi február hó 16-án tartott igazgatósági ülésről felvett és 1913. év március hó 2-án tartott közgyűlésen bemutatott jegyzőkönyvben kitüntetett értéknél magasabb értékkel bírnak és amennyiben mindkét esetben ezen többlet más veszteségek által nem absorbeáltatnék, úgy ezen többlet az esetleges adó levonása után az eddig forgalomban levő 8000 drb részvényre egyenlően lesz felosztandó oly módon, hogy egy-egy részvényre jutó aránylagos rész az ezen részvényeket az 1914. évre illető osztalékkal együtt, az 1914. évi osztalékszelvény ellenében ennek esedékességével lesz kifizetendő.

Joga van a közgyűlésnek külön célokra szolgáló külön tartalékalapokat is létesíteni és ezeket a megjelölendő célokra bármikor igénybe venni.

7. A részvényesek által az 1-ső pont értelmében át nem vett részvényeket az igazgatóság szabad kézből, de nem 400 korona áron alul fogja csakis a szövetséges fővárosi pénztintézeteknek, a 6-ik §-ban körülírt jogok fenntartásával szabad kézből akként eladni, hogy a vételár, ennek január 1-től a befizetésig járó 6 százalékos kamata, darabonként 2 korona 50 fillér bélyegilleték 1913. augusztus 31-ig a Biharmegyei Takarékpénztár pénztárába befizetendő.

Kelt Nagy-Váradon, 1913. március hó 3-án.

A Biharmegyei Takarékpénztár igazgatósága.

Kiválóan szép munkáért aranyérem és aranyokmány kitüntetés.

ÉRTESÍTÉS.

Értesítem a t. közönséget, hogy SZENT JÁNOS-U. 4. SZ. alatt EGY MODERN

cukrászdát

létesíttem. A fővárosban Kugler (Gerbeaud), Weisz Béla udvari cukrászoknál és külföldi előkelő üzletekbe, helyben a volt Molnár-féle cukrászdában hosszabb ideig működtem.

Parfee és forma fagyalt megrendelések, valamint lakodalmi és egyéb ünnepélyekre süteményeket és tortákat elsőrendű kivitelben a legolcsóbb árban mindenkor megrendelhetők. Beeres pártfogást kér

Gáborfi János,
cukrász.

Melocco Péter cementárugyár és építési vállalat részvénytársaság

Budapest, IX. Timót-utca 4. a. b. szám.

Nagyváradfi fióktelep: Szőlős-u. 16.

Gyárt: Szabadalmazott géppel gyártott karmantus portlandcement csöveket az összes szabványos méretekben és az ahhoz való idomdarabokat, csömösözőt és vasbetétes, valamint portlandcement csöveket, kútgyűrűket stb.

Márvány mozaiklap, műkő- és cementárugyár. Beton és vasbeton építési vállalat.

Elvállal: Utak és házak csatornázását, hidak és vízmedencék szak-szerű építését. Nagyobb vállalatoknál **tervekkel és költségvetéssel szolgál.**

Meghívást az ország bármely részéből elfogad.

Hirdetések

felvétetnek a kiadóhivatalban.

HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

FEST! TISZTIT!
vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztítatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:
Zöldfa Passage 93.
Rákóczy-ut 7. szám

Mokos Sándor.

Legolcsóbb bevásárlási források:

<p>Ha Ön óráját jól és jutányos árban akarja megcsináltatni, hozza el FEIN KÁLMÁN óráshoz, Teleki-u. 9. Dr. Nemes ház. Villanyos megállóhely. — Órákban állandó nagy raktár.</p>	<p>Alapított 1893. Freund Benjámín Alapított 1893. műorás, ékszerész és látszerész Nagyvárad, Rákóci-ut, Széchenyi-szálloda épület. RITKA ALKALOM. Üzletem átalakítása miatt a teljes raktáramat kiárultom eddig nem létező leszállított árban, arany-, ezüst-, nikkel órákat, aranyláncokat, gyűrűket, fül-függőket és más ékszereműeket, kina ezüst tárgyak, ingaórák, látszeréknél 50% engedmény.</p>	<p>Izsák Lidia mellfűzői, amelyek bécsi modellek szerint készülnek, országoserte nagy népszerűségnek örvendenek a hölgy közönség körében. Megrendelhető mérték szerint, Nagyvárad, Nagy Sándor-u. 1. Fűző üzlet: TELEFON 1-53. szám.</p>	<p>Mezey János és Társa fűszer, csemege kereskedése Nagyváradon, szt. László-tér és Tekei-utca sarok. Szolid üzlet többet nem ad, de kevesebbet sem.</p>	
<p>RUM és LIKÖR háziilag való készítéséhez legjobb essentiák :: kaphatók :: VADÁSZ ALBERT „Angyal” droguerában BÉMER-TÉR.</p>	<p>HA A KOSSUTH- utczába vezetni [utja, keresse fel a legjobb hirméneket örvendő KEPES ETEL varró- és himző előnyomdáját, ahol bevásárlásait a legolcsóbban eszközölheti kézi munka anyagokban.</p>	<p>Izléses arany- ezüst ékszerek, finom, órák legolcsóbban kaphatók Szilágyi Géza és Ts-nál Rákóci-ut Telefon. 630.</p>	<p>Tátray Sándor telefon 558. telefon 558. NAGYVÁRAD Körözs-utca 11. sz. Épület és műlakatos vezeték és vasszerkezeti munkák.</p>	<p>NE ADJUK pénzünket idegen cégnek, vegyünk lánckútat MÁRKUZ JÓZSEFNÉL Akadémia-u. 1. sz.</p>
<p>Deutsch Simon bútor-asztalos Ór-u. 6. Elvállal olesó árban háló-szoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket, ugyszintén előszoba és konyha berendezést. Hívásra megjelenek.</p>	<p>Oláh Sándor épület- és műlakatos Beöthy Ödön-u. 43. Elvállal minden e szakmába vágó új munkákat és javításokat jutányos árban. Takarékos tűzhelyek állandóan ratáron. Költségvetést kívánatra küldök.</p>	<p>Alapított 1895-ben. Deo Adiuvente! Imrek Károly épület és műbutor asztalos N.-Várad, Alapi-utca 10. szám. Alapított 1895-ben.</p>	<p>Udvari kávéház esaládok kellemes szórakozó helye. Esténkiat Bebe Kálmán teljes zenekarával hangversenyez. — Bejárat Szt. László-tér és Zöldfa-utca.</p>	<p>FELDSTRICK KÁLMÁN könyvkötészete és dobozgyártása NAGYVÁRAD, Rákóci-ut, Moskovits palota Biharmegye és N.-Várad város kir. itélőtábla és a megyei főszolgabíróságok és körjegyzőségek szerződéses szállítója.</p>
<p>ROZSNYAY JÓZSEF mű-asztalos, Nagyvárad Kolozsvári-u. 77. Európa nagyobb városaiban évek során át szerzett gyakorlati ismereteim lehetővé teszik, hogy a mai közörség részére a művészi kivitelű különlegességi munkákat is kellő szak-tudással a legpontosabban elvégezzem. Készítek továbbá: modern háló, szalon, bútor és üzleti-berendezéseket, portálokat, lakás- és kastély-berendezéseket minden stílus és kivitelben a legbiztosabb árak mellett. Egy kísérlet elengedő, hogy a t. uri közönség bizalmát továbbra is kiérdemljem. Tisztelettel ROZSNYAY JÓZSEF, műasztalos.</p>		<p>Szántó Dezső első nagyvárad REDÖNY- GYÁRA Rulikovs:ky-ut TELEFON 491.</p>	<p>Jenny Jenő órák, ékszerész és látszerész. Ajánlja dúsan felszerelt óra és ékszer nagy raktárát jutányos árban. Szent János-u. 39. sz. Óra és ékszer javításokat pontosan eszközölk. Tanuló felvétetik.</p>	<p>Kerékpár varrógép s gramophon javításokat készíttetni legelőnyösebb Horvát Béné mechanikusnál, Kossuth Lajos-utca 18. Az összes alkatrészek állandóan raktáron. TELEFON 1038. szám.</p>
<p>Hans Lajos Gáz és villanyberendezési vállalat. Elvállal mindennemű gáz és villanyzereléseket és jókarbantartását. TELEFON 1038. sz.</p>	<p>PENCZ JÁNOS (cipész, szaklparos.) NAGYVÁRAD, Szt. János-u. 34. Készít mérték szerint uri és női (Orthopéd cipőket is) jutányos árban mérték szerint. Meghívásra házhoz jövök.</p>	<p>Petry Arpád órák- és műszerész Nagyvárad, Rákóci-ut 9. Tarsoly és Risztó mellett, a Rimanóczy-palotával szemben. Mindennemű műszerész munkák szakzerű javítása elfogadtatik.</p>		<p>Alapított 1880-ban Schopper György utóda veje Rohoska Pál Villanyerőre berendezett gépjavitó, vas és rézöntőde NAGYVÁRAD, Sánc-utca 22. sz.</p>
<p>UJ keztűis és sérvkötő készítő!! Keztűik mérték után gyorsan és legjutányosabb árban készíttetnek. Bálí keztűik 70 cm. hosszú, csak 6 korona. Tisztítások és javítások azonnal eszközölk tetnek. Ruganyos sérvkötők 4 korona. HORVÁTH R. Nagyvárad, Szt János-utca</p>	<p>Kiadó.</p>			<p>ÉGI LANT ker. katolikus imádságos és énekes könyv, diszes vászonkötésben 1 K 30 fillérért kapható a Szt. László-nyomda részvénytársaságnál.</p>
<p>Névjegyek a legolcsóbban beszerezhetők: Szent László-nyomda r.-társ.-nál Szilágyi Dezső-utca 5. sz.</p>	<p>Villamos berendezéseket, u. m. magánépületek, világitási felszereléseit, csengő házi telephon, ipartelepek, gyárak, és malmok. Villamos világitási és erőátviteli berendezéseit pontosan és szakavatottan készít SZENES SÁNDOR villamos berendezési vállalata Szalárdi-u. 9. Költségvetéssel díjtalanul szolgálók, meghívásra azonnal jövök.</p>			